

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. A. S. Burleson, Postmaster General.

No. 32 Vol. VII.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 12d. Rugsjučio (August), 1920.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

Metai 7

Vilnius jau atiduotas Lietuvai. Rusai neužilgo apels ir kitas Lietuvos teritorijas

AMERIKA STOVĪ UŽ LENKIJOS NEPRIKLAUSOMYBĘ IR RUSIJOS ŽEMIŲ ČIELYBĘ, SAKO SEKRETORIUS COLBY SAVO RAŠTE, KURĮ PASIUNTĖ ITALIJOS AMBASADORIUI. AMERIKA NEDALYVAUS JOKIOJ EUROPOS KONFERENCIJOJ, KAD NEPRIPAZINTI BOLŠEVIKŲ. LATVIAI SUSITAIKĖ SU RUSAIS.

VILNIUS ATIDUOTA LIETUVAI.

Rusai neužilgo apels užimtas jos teritorijas.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra gavusi rugp. 9 d. "Eltos" kablegramą, išsiųstą rugp. 8 d. iš Kauno:

"Pabaigtos derybos su rusais dėl Vilniaus ir kitų okupuotų Lietuvos dalių. Evakuacija bus trimis etapais. Tuojaus Lietuvos civilinė Valdžia bus Vilniuje. Iki rugs. 1 d. bolševikai pasitrauks naujon demarkacijos linijon, nuo Narocz ežero pietosna eis toliau apie 70 kilometrų rytuosna, nuo Vilniaus paskui pietuosna Vilniaus - Gardino gelžkelio. Lyda išskirta. "Elta."

Rugpjūčio 9 d. nuo p. Balučio gauta yra toksai kablegramas, išsiųstas rugp. 9 d. iš Kauno.

"Vakarykštis susitarimas: Bolševikų okupuotoji Lietuva evakuojama sekančiais: plotas Šiaurės linijos Neris iki Narocz trimis dienomis. Plotas Vilniaus iki linijos Narocz - Gudogaje - Solęczniki - Poriecze nevėliaus rugsėjo pirmos dienos. Likusis plotas praėjus strateginiam reikalui. Vilniaus įstaigas pradės perdavinėti mums poryt. Balutis, Aug. 9, 1920."

Jonas Vileišis, Lietuvos Atstovas Amerikoje.

SUTARTIS SU RUSAIS STEIG. SEIMO RUGPJUČIO 6 D. RATIFIKUOTA.

Rusai pasitrauks iš Lietuvos.

Rugpjūčio 7 dieną Lietuvos Atstovybė yra gavusi tokį "Eltos" kablegramą:

Steigiamasis Seimas Rugpjūčio 6 dieną ratifikavo taiką su Rusais. Opozicija darė tik dalys socialistų ir jų ne visi. Šiaip visi už ratifikavimą.

Šiandien baigiama Kaune derybas su rusais delei užimtų teritorijų evakuacijos. Rusai atsitrauks. "Elta."

Jonas Vileišis.

Prierašas. — Pasiųstoji Rygon Pabaltijos delegacija iš d-ro Šaulio, Karininko Natkevičiaus ir d-ro Zaunio, matomai tur savo žinioj kitus klausimus, o ne Vilniaus ir kitų Lietuvos okupuotų dalių klausimą, kaip buvo spėta iš pradžios. Ši delega-

cija dalyvauja posėdžiuose drauge su Latvijos, Estonijos, Lenkijos ir Suomijos atstovais.

Jonas Vileišis.

PABALTIJOS KONFERENCIJA.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje gavo sekamą oficialią kablegramą nuo Eltos:

"Kaunas, Augst 2, (11:43 val. vakare).

Išvažiavo į Rygą, Pabalt. Konferencijon Lietuvų delegacija, kurion įeina daktaras Šaulys, pirmininkas, Konstituantas Sekretorius Natkevičius, taip pat narys atstovas rygoje daktaras Zaunius. Drauge išvažiavo reikalingi įvairių ministerijų ekspertai.

Kaunan atvyko Italijos atstovas, Kapitonas Sala Umberto, ir pradėjo eit savo pareigas."

Atstovybės prierašas.

Paskalos apie bolševikų sukilimą Lietuvoje neparemtos. Paskelbtos žinios, matomai, kalbėjo apie bolševikų elgimąsi tose Lietuvos dalyse, kurias bolševikai yra tuomaikinau užėmę ir kuriose jie pagal gautas žinias be galo žiauriai persekioja ir terorizuoja gyventojus.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje.

LENKŲ DEMONSTRACIJOS AMERIKOJE.

New Yorkas. — 7 d. rugpjūčio čia įvyko lenkų, Amerikos piliečių, suvažiavimas, kuriame dalyvavo atstovai iš aštuonių valstijų. Kitas toks lenkų suvažiavimas buvo Chicagoje. Svarbiausias tikslas, jog lenkai nori 14 d. rugsėjo, visoje Amerikoje surengti demonstracijų ir prašyti Suvienytų Valstijų pagalbos Lenkijai.

LENKAI NORI GAUTI MAISTO.

Washington. — Lenkų atstovybė Amerikoje gavo iš Varšavos kablegramą, kuri ragina daryti visa, kas tik galima, kad gauti iš Suvienytų Valstijų maisto dalykų. Maistas esą labai reikalingas lenkų pabėgėliam į Varšavą.

Paskutiniomis dienomis atvyko į Varšavą 500,000 vienų tik pabėgėlių. Bet tas skaičius su kiekviena valanda žymiai pasididina. Lenkų valdžia neturi gal-

tai didelį pabėgėlių skaičių, nes jos maisto išteklius yra labai mažas, o be to šiomet užaugusius javus tose vietose, kur ėjo karas, sutrempe abiejų pusių kariuomenės. Todel Lenkija esanti reikalinga grečios pašalpos, kurios iš niekur kitur nesitikinti gauti, kaip tik iš Suvienytų Valstijų.

RENGIASI ATIDUOTI VARŠAVĄ.

Londonas. — Rusijos sovietų armija jau perėjo keliose vietose per upę Bug, paskutinę ir svarbiausią Varšavos gynimo liniją, ir eina ant Varšavos.

Iš patikėtinų šaltinių gauta žinių, kurios pareiškia, jog lenkų valdžia jau pradėjusi savo sostinės evakuaciją ir rengiasi atiduoti ją be mušnių, idant apsaugoti miestą nuo išgriovimo.

APŠAUDO VARŠAVOS FORTUS.

Londonas. — Iš Berlyno gauta bevielinė telegrama, kuri pareiškia, jog pereitą penktadienio rytą prasidėjo Varšavos išlaukinių fortų bombardavimas.

Lenkai atsakinėja į balševikų ugnį.

LENKAI SUSEKĖ SUOKALBĮ.

Varšava. — Čia susekta suokalbį, kurio tikslas buvo išsprogdinti į padangę vyriausią lenkų armijos kvatierą. To suokalbio priešakyje esą komunistai. Daug žmonių areštuota ir konfiskuota didelė daugybė ginklų ir amunicijos. Konfiskuotieji ginklai ir amunicija buvę sukrauta senoj rusų katedroj, kuri stovi priešais lenkų armijos ofisus.

Be to, tos rusų bažnyčios sklepe užtikta beveik visai užbaigtas tunelis, iškastas po gatve ir vedantis tiesiog po lenkų armijos kvatierą.

VARŠAVAI PAVOJUS IR IŠ ŠIAURIŲ.

Paryžius. — Pasirodo, jog bolševikai pradėjo koncentruoti savo armiją ir šiaurinėje Varšavos pusėje, idant drauge su rytų pusės kariuomene pulti Varšavą. Tačiau Varšavą dar esą galima nuo priešų išgelbėti, sako francuzai ekspertai, nes bolševikai esą jau labai pavargę ir jiems nepristatoma laiku amunicijos ir kt. reikmenų. Bet tai vienintėlė lenkų prog-

LIUOSANORIA STOJA KARIUOMENĖ.

Washingtonas. — Lenkų atstovybė Amerikoje gavusi iš Lenkijos žinių, jog lenkai liuosanoriai istoję į armiją ir liko pasiūsti į pagelbą gen. Haller'ui, kuris gina Varšavą iš šiaurių. Lenkų pozicija liko tuo budu sustiprinta.

Ketvirtoji lenkų armija, ginanti Brest-Litovską, taip gi gavusi pastiprinimų.

Lenkų valdžia, kaip sako kitas pranešimas, užgincijanti tas žinias, kurios paskelbė, jog 80 žydų miesto tarybos narių liko pasmerkti nužudymui. Tiesa, suareštuota keliolika žydų miesto viršininkų, bet vėliaus jie visi buvę paliuosuoti.

VARŠAVOS POLICIJA PASIŪSTA FRONTAN.

Varšava. — Visas miesto policijos štabas, susidedantis iš 1,000 vyrų ir apginkluotas naujais anglių šautuvais, liko pasiūstas į frontą. Policistų vietas, kaip tvarkos dabotojai, užėmė tie lenkų sostinės gyventojai, kurie jau yra perseni ir nebetinkanti kariuomenėje. Tarpe liuosnorių, išėjusių į frontą, yra ir Stanislovas Patek, buvęs užrubežinių reikalų ministeris. Jis istoję į kavaleriją kaip paprastas kareivis.

RUSŲ LITERATŲ IR ŽIURNALISTŲ DRAUGIJA.

Paryžius. — Šio miesto rusai susitvėrė čia rusų literatų ir žurnalistų draugiją, kurios valdybon išrinkta šie asmens: pirmininku — I. A. Buninas, prim. pagelb. — M. L. Goldšteinas ir S. L. Poliakovas, sekret. — M. P. Mironas, išdin. — grovas Al. Nik. Tolstoj.

Valdyba ruošia draugijai įstatus ir neužilgo žada pradėti savo darbuotę.

ARCIVYSKUPAS MANNIX IŠSĖDO. PENZANCE.

Londonas. — Keturi Anglijos destrojieriai (karų laiveliai) apsupo iš visų pusių garlaivį Baltic, kuriuo važiavo iš Suvienytų Valstijų į Angliją Australijos arcivyskupas Mannix. Jo kelionė domėjosi ne tik airiai, bet ir visa pasaulis. Destrojierio Wiverna komendantas, su dviem Scotland Yard'o dektektivais užėjo ant Baltic'o ir padėjo arcivyskupą ir

į sekretorių, kun. Albertą Vaughan'ą, po technikiniu areštu.

Arcivyskupas Mannix liko išsodintas Penzance, pietvakariniam Anglijos sėlos smailagalij, o paskui išvežtas į Londoną.

Beveik visi Londono laikraščiai yra tos nuomonės, kad paskutiniomis dienomis sukeltas delei arcivyskupo Mannix'o spaudoje ir politiniuose rateliuose trukšmas, tai gana kvailas dalykas.

TAIKOS ŠUTARTIS SU BULGARIJA RATIFIKUOTA.

Paryžius. — Pirmadienio rytą čia ratifikuota taikos sutartis su Bulgarija. Po sutartimi už Franciją pasirašė Jules Cambon, už Bulgariją — Hadi Micheff, už Belgiją — Rollyn Jacquemins, už Angliją — Sir George Graham, už Italiją — grovas Bonin, už Siamą — princas Charoon.

RUSAI IR LENKAI RUOŠIASI PRIE MUŠIŲ.

Paryžius. — Mušiai, kurie turės nulenti Varšavos likimą, dar neprasidėjo. Sulig gautų žinių, abi pusės rimtai ruošiasi prie galutinės kovos, kuri turės nusverti pergale.

SANTERI NOURTEVA RUSIJOJ.

New Yorkas. — Santeri Nourteva, buvęs Sovietų Rusijos atstovo Ludwig C. A. K. Martenso, Suv. Valst. sekretorius, jau parkeliavo į Rusiją ir tur buti jau pasimatė su savo valdžios viršininkais. Atvykus į Londoną, Nourteva buvo areštuotas ir nugabentas prie Juodųjų jurių deportavimui, tačiau paskui vėl sugražino jį atgal į Londoną ir pranešė jam, jog jo prašymas kebliauti į Rusiją per Estoniją yra priimtas.

FRANCUZŲ - BELGŲ SĄRYŠIS.

Paryžius. — Šiomis dienomis galutinai liko užbaigtas militario sąryšio projektas, kurį priėmė Francijos ir Belgijos valdžios. Abiejų šalių vyriausios armijų kvatieros priėmė tam tikrus raportus ir įteikė juos savo premjerams peržiūrėjimui. Kol bus padaryta galutinai bendro apsigynimo sutartis, dokumentus dar turi peržiūrėti abiejų šalių kabinetai, tačiau butų tą mergaitę nušoves.

nėra abejonės, kad ir Millerand ir Delacroix po jais padės savo parašus ir juos užtvirtins. Francijoje prieš tai nėra jokios opozicijos, o Belgijoje ta opozicija sudaro vien tik socialistų laikraščiai, išspausdinusie savo skiltyse ilgus protestus prieš tokį sąryšį.

PASKELBS PASIŠALINUSIŲJŲ SURASĄ.

Washington. — Suv. Valstijų valdžia neužilgo žada paskelbti vardus ir pavardes visų tų, kurie laike pasaulinio karo neatsiliepė ant pakvietimų stoti į Suvienytų Valstijų armiją, bet kur nors pasislėpė. Suv. Valst. karo departamentas, kurs žada tą paskelbimą padaryti, sako, jog tokių pasišalinusių nuo militarės tarnybos esą 173,911.

Karo departamentas prašo visų valstijų ir vietos viršininkų, patriotinių draugijų ir tam panašių įstaigų, priskaitant ir teisingumo departamentą, ateiti jam į pagelbą ir padėti sujieškoti pasišalinusius iš kariuomenės.

Pagaliaus išleista atšaukimas ir visus garbingai kariuomenėje tarnavusius ir jei kuris nors turėtų kokią abejonę apie savo padėtį, tad turi kreiptis į karo departamentą ir tą abejonę išaiškinti. Tas reikalinga tam, kad ir garbingai tarnavusių vardas nepatektų tarpe dezertirų.

LIETUVIS NUŠOVĖ MERGAITĖ.

Sutton, Mass. — Jurgis Stankaitis, 17 metų amžiaus, sėdėdamas ant ežero Single-tary krašto šaudė iš šautuvų į kartas nuo karto iššokančias ir viršų žuvis. Šale jo sėdėjo Homer Robbins. Ant ežero nedidelėj valtelėj važinėjosi penkios jaunos mergaitės ir vienas vaikinai, tarp kurių buvo ir p-lė Esther Portnoy, 17 metų amžiaus mergaitė. Vienas šuvis, paleistas iš Jurgio Stankaitio šautuvo, pralėkė pro valtelę, o antras pataikė p-lė Esther Portnoy į kaklą, nuo ko ji, keletą minučių ir pasimirė.

Prisiartinus valčiai prie krašto, Jurgis Stankaitis padėjo iškelti iš valties jau nebegyva mergaitė. Tačiau jis neištarė nei žodžio ir vis dar nenorėjo tikėti, kad jis būtų tą mergaitę nušoves.

Atėjus policijai, Jurgis Stankaitis štai ką papasakojė:

"Visą popietį aš vaikščiojau po girią ir jieškojau barsukų. Homer'as Robbins'as buvo drauge su manim. Atėjus į Sutton'o parką, aš pradėjau šaudyti ešerius, kuomet jie iškišdav galvas iš vandens. Mes tarčiau einame į paežerį pašaudyti ešerių. Aš nei nepastebėjau, kad ta valtis yra arti, ir kiek aš atsimenu, ta antras šuvis, atšokus nušalęs vandens, pataikė tai mažą mergaitę. Niekaip aš negalėjau sau įsivaizdinti, kad aš ją nušoviau ir nežinojau ką daryti. Aš neturėjau jokių nesutikimų su Portnoy šeima ir aš pažinau tą mažą mergaitę, kuri liko nušauta. Aš žinojau, kad ji nemaniau, kad kulipka galėtų taip čiuožti vandeniui kaip kad ji čiuožė."

Jurgis Stankaitis liko suareštuotas ir yra kaltinamas nužudyme žmogaus. Jo teikvui užstačius už jį \$500 kaucijos, jis liko paleistas.

TRUMPOS ŽINUTĖS.

Laukia Minsko konferencijos. Westminster, Anglija. — Lloyd George pataria laukti Minsko konferencijos, kur Rusai ir Lenkai tarsis apie mušnių paliaubas.

Latviai susitakė su Rusais. Kopenhaga. — Iš Rygos praneša, jog Latviai jau susitakė su Rusais.

Taikos sąlygos. Londonas. — Kamenoff, Sovietų Rusijos emisaras Londone, pasiuntė Anglijos premjerui Lloyd George taikos sąlygas, kuriomis Rusija sutiktų taikintis su Lenkija.

Baltiko laivynas riuošiasi darban. Stockholmas. — Gautomis žiniomis, Rusų Baltiko laivynas neužilgo rengiasi apieisti savo bazę ir plaukti į jures, idant pagelbėti savo armijai kariuoti prieš Lenkus. To laivyno komendantas esą dar prie caro buvus vieno drednoto kapitono ir apskritai labai gabus žmogus.

Savaitinis laikraštis "AMERIKOS LIETUVIS" Eina ketvirtadieniais. M. PALTANAVIČIA. 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

The Lithuanian Weekly "LITHUANIAN AMERICAN" Every Thursday. M. PALTANAVIČIA. 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Žinios iš Lietuvos

Iš Steigiamojo Seimo.

UKIO ATSTATYMAS IR FINANSAI.

Prabutusai karas skaudžiai įžeidė krašto ukį, kai urias jo šakas visai išriaudamas. Eidami į naują gyvenimą, Lietuvos darbininkai gaus eiti griuvėliais užgrodotu keliu.

tiegi pinigai bus naudojami ukio pagerinimo tikslams ir kad parduodama vietos bežemiams ar mažžemiams žemės darbininkams gabalais nedidesniais kaip po 20 deš. arba 40 margų.

Sis įstatymas išleista dėlto, kad dvarininkai nepardavinėtų savo žemių spekuliantams ir kad žemė būtų apsaugota žemės reformos reikalui.

Tą pačią dieną svarstomas (antrą kart) dvarų darbininkų atstatymo įstatymo sumanymas.

Seimo darbų dienotvarkėje jau įnešta dar šie valstiečiams svarbūs įstatymų sumanymai: 1) įstatymas apie pašalpą kariškių žmonoms ir šeimynoms ir 2) žemės reformos įvedamasis įstatymas, įneštas valstiečių sąjungos ir socialistų liaudininkų demokratų bloko.

SIUNTINIAI IŠ AMERIKOS.

Birželio 24 d. iš Amerikos gauta pirmoji partija siuntinių—165 maišai. Šiandien ateina 110 maišų.

Kadangi sodiečiai gana dažnai atvyksta iš tolimų sodžių pasiklausti ar nėra jiems siuntinių, tai šiuo pranešam, kad Kauno paštan siuntinių ieškoti niekas nevažiūtu, nes visiems adresantams siuntiniai bus išsiųsti paštu.

Kauno pašto viršininkas, F. Damijonaitis.

MINISTERIŲ KABINETO PIRMININKAS D-RAS KAZYS GRINIUS.

Vidutiniai gyvenančio valstiečio sunus, Dr. Grinius gimė 1867 metais Selemos-Budos kaime, dabar Sasnavos valsčiaus, Mariampolės apskrities, 1887 m., pabaięs Mariampolės gimnaziją, pastojo į Maskvos universitetą medicinos fakultetą, kurį išėjo 1893 metais; apsigyveno Mariampolėje, kai

po laisvai praktikuojęs gydytojas ir nuo to laiko dirbo b. Suvalkų gub. kaip gydytojas ir visuomenės darbuotojas, su keliomis priverstinomis pertraukomis.

"Aušros" platintojas, "Varpo," "Ukininko" vienas iniciatorių, "Varpo" ir "Ukininko" sandarbininkas, toliau ir redaktorius. Spūda atgavus, dalyvauja Vilniaus progresinių laikraščių organizacijose — "Lietuvos Ukininko," "Lietuvos Žinių."

Išstremtas iš Suvalkų gubernės imasi tuodu laikraščiu redaguoti. Prie jų susiorganizuoja visą priedų eilę — "Žemė," "Sveikata," "Mokykla," "Aušrinė," "Jau nimas," "Vilniaus Kalendorius," išėina knygučių eilę. Dalyvauja "Lietuvių Mokslo Draugijoje," "Mariampolės Šviesos Draugijoje," "Mariampolės Ukininkų Draugovėje," "Žagrės" Draugijoje, neapleisdamas Vilniaus paminėtų spausdinių, prigulėdamas prie "F. Bortkevičienės Sąjungos" organizavimo. Karui užėjus D-ras K. Grinius išsi-krausto į Šiaurės Kaukazą ir čionai daugiausia laiko padeda organizuodamas ir valdydamas didelę 2300 lavų žemaičių Sąjungos ligoninę, Gorinčevodske ties Grozno miestu, kur iš žemės verčiasi karšto sierinio vandens versmės. Aprašymų vandenių ir ligoninės K. Grinius yra paleidęs į svetą rusų kalba. 1918 ir 1919 metais K. Grinius praleido Kislovodske, valdydamas ligoninę, paskirtą džiova sergantiesiems. Čionai 1918 m. rudenį, bolševikai puolus Kislovodska, kažin kokie 4 bolševikų kareiviai plėšikai nužudė jo žmoną ir 16 metų dukterį. 1919 m. pabaigoje iš Kaukazo per Konstantinopolį, Marselį, Paryžių — Berlyną grįžo į Lietuvą ir buvo apsigyvenęs Mariampolėje. Čia buvo L. Valstiečių Sąjungos sąrašų išrinktas į Steigiamąjį Seimą.

KAUNAS.

Poetas Liudas Gira jau kuris laikas Kaune serga sąnarių raumatzimo liga aštrioj formoj. Geru rupešniu daktaro Vl. Kairiukščio ligois jau sveiksta. Poetas jau prieš du mėnesius susirgė Mariampolėje, iš kur laikinai apeidęs apskrities viršininko vietą, persikėlė Kaunan. Ligai gal daug padėjo įsigalėti bolševikų kalėjimo sienos purnai metais, kai poetas buvo išstremtas į Rusus.

LIETUVIŲ TANKININKAI.

Kaunas, VI. 24. (Elta). Lietuvių kareivių dalis, baiguši "tankininkų kursų" Rygoje, prižiūrima angų specialistų, grįžo į Lietuvą. Keliolika karininkų dar pasilikio.

SEIRIJAI.

Tai tydingas dzukų miestas. Labai ir labai jis apleistas. Pataikiau į mugę — prekymetį. Dzukų įvairiuos. apdaruos knibzdėte knibzda. Elgetos, pavargėliai, šaukia iš visų kakaričių; valstiečiai skursnas kumeles lygsta. Nešvarios žydžių landynės pro visus plyšius rodo savo turta, vilioja "pyragais," pulkais mūsų apgultais ir putojančiu saldziumu limonadu. Primityvus kermošius, toks pat mieste, lieta, tokia ir apylinkė. Žmoneliai, turbūt neperšviesus, nes laikraščių stebėtinai mažai čia ateina, esą perbrangūs.... Šiaip žmonės geri partriota, kiek patyriau, geros

Kas turi žinoti gatves?

Dažnai, keleiviai, atvykę į Kauną, nusiskundžia, kad miliecininkai nevisuomet gali nurodyti, kur ta ar ta gatvė. Na, žmogus, kartais gali ir nežinoti. Bet jau visai nedovanotina, kad pačios gatvės nesiskelbia, kaip jos vadinasi. Tie, kurie dėjo gatvių parašus, pasitenkino gatvės vardo lentele pažy-

mėti svarbiausias gatves. Mažesnes gatves gavo po vieną kitą lentele. O daugybė gatvių kampų neturi jokių gatvės pažymėjimų. Jei nori sužinoti, kaip gatvė vadinasi, tai turi eiti ar tan, ar kitan gatvės galan ir skaityti parašą. Taip niekur nėra. Ir vargas keleiviui, beklaidžiojančiam mieste.

Gaisrų priežastys. Lietuviai sako: "Tada arklųde užrakino, kai jam arklus išvėgė." Taip ir dabar: kai Kauno dalis supleskėjo, tai sukrutome priežasčių ieškoti: tai garvežis kaltas, tai padegėjai kalti, tai gaisrininkai netikė ir tt. O kad pasižiūrėtum atgal, tai kas žin, ar surastumėm pereitų metų laimingą dienele, kurioje bent keliose vietose Kaune nebutų užsidegę kaminiuose suodžiai. Bet tylėjome. Pavyz. imu Elgetyno gatvės namą 9 Nr. Čia pernai vasarą du kartu stogas degė. Laimė, čia gyvenęs Kauno pašto valdininkas abudu kartu užgesino. Pasirodė kamins prie pat stogo skylėtats, tai užsidegė jame suodžiai, užsidega ir stogas. Šeimininkė kamino netaiso. Šįmet vasario 10 ar 12 dieną stogas vėl užsiliepsnojo. Užgesino jau agisrininkai. Atėjo milicija; pasirodė, kaminau niekad nebūvo šluostomi; surašė protokolą, sakė bylą atiduosią teismui. Bet praėjė ir kovas ir gegužis ir jau birželis baigias, o teismo negirdėti. Turbut čia taip galvojama: "Už ką gi čia teisi? juk namas nesudėgė." Kad namas būtų sudėgęs, tai vėl gal būtų sakytas: "Ką čia galbės teismas, juk namo vistiek nėra."

Toje pat Elgetyno gatvėje, rodos, 4 Nr. prie pat gatvės, grėta Valstybinio Bakteriologijos Instituto riogso pilnoje žodžio prasmėje laužas. Kadais čia buita gyvenamos trobos. Dabar čia nieko nėra, tik į visas puses pakrypes supuvęs laužas. Baisu pro jį eiti, kad neužgriūtų. Iš sienų, iš langų kyšo puvė perpuvė, džiuvę perdziuvę skarmalai. Mažiausios kibirkstėlės gana, kad kiltų neužgesinamas gaisras. Kam čia prie pat gatvės ta puvesių kruva riogso? Gal Bakteriologijos Institutas čia bakterijas veisia; ar gal tas reikalinga "papuošimui" mieste.

LAZDIJAI.

Miestelis dāro įspūdžio lyg paprastas užkampis, nors randasi puikiausiame trakte: vienas plentas eina į Seirijus, kitas į Krosną, trečias į Seinus, ketvirtas dar į kur tai. Gyvent rodos čia galima, nes žemė palyginti su rytine Suvalkija čia kitokia. Tik neramus čia gyvenimas. Lenkai neduoda gyventojams ramybės nei dieną nei naktį. Visada reikia būt pasirėngusiam nelauktų svečių pasitikti. Ypač varginga valdininkų padėtis. Par dieną dirbus naktį reikia būdēt pasiruošus rytos dieną vėl ardyt jau surištus kelionei knygu pūdus. Prieš kelias dienas 30 lenkų partizanų ir kareivių įpuolė naktį į Kučiunus suėmė kun. Galceką, išplėšė kooperatyvą, sugrobė 3 kareivius ir išsivarė į Seinus. Birželio 15 d. Lazdijuose sumintas žinomas lenkų šnipas parsidavėlis Juozas Albanavičius, varęs apylinkė lenkų-propagandą. J. Albanavičius kilimo yra tikras lietuvis, jo brolis yra Čikagoj lietuvių bažnyčios klebonas. Apylinkėje nežinomi agentai uoliai platina po kaimus žinomo išgamos Aukštuolaicio leidžiamuosius šlamštus: "Suvienytą Lietuvą" ir kitus propagandos šunlapius. Dabar lenkiukai įnirtę už suėmimą jų uoliais "darbuotojo" grasina pult Lazdijus ir Kalvariją. Lazdijuose, kur randasi Seinų apskrities valdžios įstaigos, jie tiki gaut daug pinigų, o Kalvarijoje norį paimti kun. Laukaitį. Bet lietuvių nenusigasta, pasirėngę kiekvieną valandą svečius tinkamai pasitikti. Į valdininkų padėtį reiktų daugiau atsižiūrėti. Pašto tarnautojai, pavyzdžiui, nuo pat pašto į-

širdies ir dar neapimti pinigų liga. Nors čia tam ir sąlygų nėra. Šmugulis į lenkus beveik visai neima. Ką ir sakyti, lenkų markė perkama už 15 mustų skatiku! Ypatingi čia gyvenamieji nameliai sodžiu. Nors pasidalinę vienkleimiais, bet namučiai tokie maži, o langeliai — tiesiog — miniaturai. Valstiečių moterų drabužius čia daugiau spalvių, ypač raudonų. Tik vyrai bjauriai atrodo marškiniiais apsipešioje. Lankos kai-kur jau šienaujamos. Rūgiai vidutiniški.

MARIAMPOLE.

Sis apskritis turtingumu derliaus ar nebus geriausias Lietuvoje. Šiemet žiurint į laukus, juo labiau mačius blogesnių metų, tiesiog akys švysta ir širdžiai miela, kaip bangiuoja rūgų jūros, kvepia gražūs dobilų laukai ir derlingos pievos. Žemė čia — turėdamas jos gabalą gyvenk ir norėk.

Bet matyt Mariampolė čia mokėjė savaip ir išnaudot tą duotą jiems Dievo gausią dovaną. Čia praktikuojamas draudimas išvežti maisto produktų ir kitą apskritį be apskrities valdžios žinios. Tad čia visa žymiai pigiau negu kitur, ir šmugelninkai taip-pat nevyrauja, nes dažnai jiems tenka nukentėti.

sikurimo tebedirba tie patys. Bet koks gyvenimas kada dieną dirbus reiki naktį dezuruot, pasirėngus evakuotis. Jei keičiami valdininkai ramiose vietose, juoba turėtu būti pamainomi pafrontėse, nelaukiant kol galutinai nusikamavė bus priversti mest tarnavimą. Žmonės apylinkė gana kulturingi: "Lietuvos" pareiņa kasdien į 250 ekzpl. ir visi numeriai išperkami. Yra privatinė gimnazija, kur mokosi Seinų pabėgėlių ir vietos vaikučiai.

VILNIAUS ABITURIENTAI.

Į Vilniaus Vyrų Gimnaziją šimmet baigė: Baranauškas Pranas, Domaševičius Jurgis, Lapias Aleksandras, Latvytė Marė, Minkevičius, Antanas, Remeika Mykolas, Valteris Vytautas, Valterytė Emilija. Jų išleistuvėms buvo įtaisytas gimnazijos bute vakarėlis. Baigūsių savo prakalbojė širdingai sveikinosi su savo mylimuoju vedėju, mokytojais ir draugais, žadėdami uoliai dirbti tėvynės labui. Po to buvo dainų, monologas ir žaislų.

IŠ SVIETIMO MINISTERIJOS CHRONIKOS.

Švietimo Ministerijos įgaliotas pradinų bei vidurinių mokyklų revizoris, p. Kuod-

daitis, tos pat ministerijos vyresnysis ypatingiem reikalų valdininkas, padaręs reviziją gegužės 4 d.—25 d. š. m., praneša aplankęs Jurbarko, Raseinių, Kražių, Riešavės, Sveksnės, Kretingos, Plungės, Vilkišios, Vidurinės ir pradinės mokyklas. Pabaigus reviziją, pasirodė, mokyklas esant ne taip silpnas, kaip manyta. Esą trūkumu, pavyzdžiui persilpni mokytojai, bet tuos trukumus padengia pačių mokytojų pasisvertimas, darbūumas ir noras savo trukumus pašalinti. Pažymėtina, kad pradžios mokyklos stovi žemiausiai, kur tarp pat daugiau mokytojų kalė, kadangi budami silpni — patys prieš pamokas maža tesiruosią. Blogiausio įspūdžio padariusios žydų mokyklos, kur nėra jokios drausmės.

Mokytojai ir direktoriai skundžiasi, esant per silpną ryšį tarp Švietimo Ministerijos ir mokslo įstaigų, neįsmokant algy skirtingu laikū, esant didelį knygų trūkumą, trukstant reikalingų įrankių, taip pat programų. (iš "Lietuvos")

Darbininko Draugas PAIN-EXPELLER. Valstiečiams ubog. S. V. Pat. Onas. Garvus per daugelį metų 50 metų.

"Kariškių Žodis"

"KARISKIŲ ŽODIS" aprašo visus Lietuvos kariuomenės žygius, kovas, smarkius mušius, kad brangiai tėvynei laisvę iškovoti, kad apginti mūsų brolių turta, gyvybę nuo lenkų plėšikų piktųjų, nuo vokiečių ir rusų grobinių plėšrių. "KARISKIŲ ŽODIS" ryškiai atspindi karštą Lietuvos kariuomenės Tėvynės meilę ir jos pasiryžimą gynti Lietuvą iki paskutinio kraujo lašo ir iškovoti tokią Lietuvos valstybę, kurią galėtu sugrįžti ir sugrįžė laimė rasti visi po pasaulį išsilblakę vargantieji likri Lietuvos sunus. "KARISKIŲ ŽODIS" skelbia nukautųjų (užmestųjų), sužeistųjų, nelaisvės pafekusiųjų ar be žinios prapuolusiųjų bei kovose atsizymėjusiųjų ir apdovanotų kariškių vardus. Taigi, kiekvienas Amerikos lietuvis, kuris Lietuvos Tėvynės išsilgęs, kuris nori žinoti, kaip Lietuvos kariuomenė savo krauju mūsų žmonėms laimingą kelią kloja, feskaito ir teplatina. "KARISKIŲ ŽODIS" eina vieną kartą į savaitę. Kaina metams 2 doleriai, kuriuos galite pasiųsti registruotame laiške. Adresas: "KARISKIO ŽODŽIO" REDAKCIJA, KAUNAS, LITHUANIA.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Ar teko Tamstai kada nors girdėti apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje? Jei ne, pasiklausk pas savo kaimyną, kuris jau prie šios organizacijos priklauso. Pasiteirauk, o sužinosi, kiek Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra išmokkjęs savo nariams pomirtinių ir ligoje pašelpų. Jei jis apie tai nežino ir jei jis dar nepriklauso, tai pasiklausk čionai: S.L.A. savo nariams išmokėjo virš \$200,000.00 pomirtinių ir virš \$50,000.00 ligoje pašelpų. Susivienijimas yra sušelpęs tukstančius našlių ir našlačių; S. L. A. pagelbėjo tukstančiams sergančių ir nedagalinių lietuvių—savo narių ir nenarių. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje yra ketur i Apsaugos Laipsniai: \$150.00; \$300.00; \$600.00 ir \$1,000.00. Pašalpoje ligos turi tris Laipsnius: \$6.00; \$9.00; \$12.00. Jeigu jusų mieste nėra SLA. kuopos, Tamsta gali prie SLA. priklaustyti pavieniai. Dešims ypatai gali sutverti naują kuopą. S.L.A. leidžia savaitinį laikraštį "Tėvyne." Nariams siūnceia dykai; nenariams—\$1.00 metams. S. L.A. taip-pat kas metai leidžia didelį kalendorių. Visokiais reikalais kreipkitės sekamu adresu: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, 307 W. 30th str., NEW YORK, N. Y.

APZVALGA

LENKŲ PADĖTIS IR
TALKININKAI.

Paskutinėmis dienomis ypač pablogėjo Lenkų padėtis, prie kurios nuo senai juos vedė jų imperialistai. Lenkų padėtis tuo dabar blogesnė ir desperatiškesnė, kad jie neturi nei vienos kaimynės valstybės, kuri norėtų jai pagelbėti ir suteikti šiek tiek tokios paramos. Bet už tai niekas kitas nėra kaltas, kaip tik patys lenkai, aiškiau tariant, jų imperialistai, kurie užsigėdė vesti prieš savo kaimynius užgrobio karą ir — sutverti galimą ir didelę Lenkiją, siekiančią nuo Baltiko iki Juodųjų jūrų. Ton stipriai ir didelėn Lenkų Valstybėn turėjo jėiti Lietuva, Baltgudija, dalis Latvijos ir Ukrainos. Reiškia, Lenkai norėjo realizuoti savo svajones ir paimti savo globon tuos žemes plotus, kurie buvo į Lenkų kraštą inkorporuoti ir jų valdomi dar prieš 1772 metus.

Bet visi lenkų imperjalistų grobionių planai suiro ir jie dabar pateko labai nemaloniai ir blogon padėtin, kokion nesitikėjo patekti net blogiausiame atsitikime. Ne išgelbėjo Lenkų nuo dabartinės desperatiškos ir kritiškos padėties net Francijos, Amerikos ir Anglijos kapitalistų teikiama jiems parama. Dabar jau net ir tu valstybių kapitalistai yra susirupinę delei savo kapitalų, kuriuos sukūšo į Lenkų bonus ir kt., norėdami pagelbėti sudaryti tokią valstybę, kuri lengvai galėtų atsispirti prieš Vokietiją arba Rusiją militariai ir industrialiai, žinoma, su svetimių šalių kapitalų parama. Be to, talkininkams labai svarbu buvo kaip nors apveikti bolševikus, kurie pradėjo Rusijoje įsigalėti ir matydami, kad lenkai labai lengvai pasiduoda talkininkų įtakai, pradėjo juos gundyti pradėti karą prieš bolševikus ir tas jiems pasisekė. Tačiau to caro pasekmės tokios, kad jos, nekaltant jau apie lenkus, nepatinka nei talkininkams. Bolševikai gi neapsakomai daug laimėjo. Jie pasinaudojo proga, — besiveržiant lenkams vis toliau ir toliau į Ukrainą, bolševikai pradėjo kviesti į pagalbą prieš lenkus grobuonis visus rusus, kurie dabar jau nebeatsisakė ir žymiai sustiprino raudonarmiečių eiles.

Paskutinėmis dienomis atėjusios žinios jau pareiškia, jog bolševikai atvirai girusi užimsią Lenkų sostinę Varšavą 9 d. rugpiučio. Ar bolševikams pasiseks tai taip greitai padaryti, kaip jie mano, pamatysime. Tačiau Lenkų valdžia jau rengiasi persikelti į Krokavą ir padaryti jį laikina Lenkų sostine. Lenkų paliaubų delegacija, kuri jau buvo pasiekusi Baranavičius, delei stokos įgaliojimų, turėjo sugrįžti atgal į Varšavą, idant pasitarti su savo valdžia ir gauti įgaliojimų, be kurių delegacija nieko negalėjo veikti. Bolševikų kariuome-

nėms perėjus per upę Bug, paskutinį ir svarbiausią Varšavos gynimo liniją, — ir artinanties geležinkelio, einančio iš Danzigo į Varšavą, kuriuo buvo pristatoma lenkams falkininkų amunicija, kaip lenkai, taip ir talkininkai labai susirūpino.

Anglijos valdžia pasiuntė Sovietų Rusijos valdžiai aštuntą notą, reikalaujama griežto atsakymo: ar ji sutinka dalyvauti taikos konferencijoje Londone, ar ne. Anglų diplomatai, tur būti, manė, jog Rusija, sutikdama dalyvauti Londone taikos konferencijoje, atėjusi į Lenkijos pasienį ir sustos. Bet Rusija, kaip paskutiniai įvykiai parodė, to nepadarė. Toks jos pasielgimas, žinoma, sukėlė talkininkuose, — ergo jų diplomatinuose sluoksniuose, neapykantą. Tu, žinoma, visos tas dalykas nepasibaigia. Talkininkai turi ką nors daryti, jei nori pagelbėti Lenkijai. Bet kaip?

Francūzų diplomatiniai rateiliai, kurie iki šiol vis optimistiškai žiūrėjo į Lenkų padėtį, dabar jau netekę vilties ir nebesitikė, kad kokiu nors būdu būtų galima išgelbėti Varšavą. Dabar ir optimistiškiausi francūzų diplomatai mato, kad bolševikai yra pasiryžę pasiekti Lenkijos sostinę pirm, negu bus padarytos mušų paliaubos. Manoma, jog laike šios savaitės Anglijos premieras, p. Lloyd George, keliaus per Paryžių ir ten sustojęs pasitarš su Francijos premjėtu apie Lenkijos padėtį. Iš to, kad niekas negali sugalvoti praktiško būdo išrišimui klausimo, — kaip pagelbėti Lenkams. Net ir amunicijos siuntimas yra vis labiau apsimokantis ir jį gali greičiau pateikti bolševikams, negu lenkams. Vokiečiai nėgelbės, o Čechoi Slovackija ir Rumunija turi užtektinai savų bėdų su savo darbininkais, kurių prašoma, kad pristatytų Lenkams reikalingiausių šiuo momentu reikmenų. Todėl aišku, kad tiesioginė talkininkų pagelba Lenkams yra negalima. Tiesa, francūzai nori (traukti Rumuniją karan prieš Sovietų Rusiją, bet reikiama abejojti, kad Rumunija su tuo sutiktų, nes ir ją gąstytų ištikti toks likimas, koks ištiko Lenkijai. Pagaliaus ir Anglija nėsutinka su tuo, kad Rumunija eitų į pagelbą lenkams, nes abejoja apie tokio talkininkavimo davinčius. Lenkų padėtis yra tokio rustaus pobūdžio, kad talkininkai nebesuvokia nei ką daryti. Tarp Paryžiaus ir Londono eina nuolatiniai pasitarimai, bet be jokių pasekmių.

KEISTA POLITINĖ
FILOSOFIJA.

Kaip keista yra "Draugo" (N.178) politinė filosofija, taip dar keistesnė ir nesąmojingesnė yra jo argumentacija kaslink dabartinio Lietuvos ministro pirmininko ir kaslink dabartinės Lietuvos padėties. Tokio editorialo, kaip — "Slezevičiaus laikais ir Grinevičius," tur būti, nei pradinės mokyklos mokinyš šiandien nerasytų, o jei ir parašytų, tai sarmatytusi paduoti spaudai.

"Draugas," papasakojęs savo skaitytojams apie Lietuvos neutralybę, kurios Lietuva prisilaikė Lenkams karuiant su Rusais ir prezidentaujant Smetonai, pasigėrėjęs Vilniaus atgavimu, sako:

"Slezevičiaus laikais Lietuvą laikė užgulusi vokiečių kariuomenė, likusi dar nuo 1915 metų. Pasukui atsirado naujai atvykusi bermontininkų kariuomenė. Lietuva turėjo pakentėti tuos nemalonus svečius. Bermontininkai žlugo, Slezevičiaus ministerija atsistatydino. Jos vietą užėmė Galvanauško ministerija. Ji pasižymėjo Lietuvos ir Anglijos bičiulybe ir neutralybe su lenkais. Bet lenkai tapo išvyti, neutralybės nebėra ir ministrams pirmininkauja p. Grinevičius."

Toliau: "...Vienam ministrų kabinetui rodosi viena sloga geresnė, kitam kita. O mums lietuviams tos svetimos kariuomenės mūsų tėvynėje vis vienai išrodo sunkios slogos. Jų spalvos skiriasi: buvo juodo prūsų erelio pulkai, buvo balto lenkų erelio garbinotai, yra raudonoji rusų armija. Jau mums pakanka tu svetimų spalvų. Norėtume kada nors liktis be svečių ir pradėti savo dienų darbą dirbti savo namuose ir laukuose."

"Jau trokšta širdis ministerijos, kurios pirmininkas būtų nei "vičius" nei "auskas," o kokis nors "aitis," "onis" ar "as." Gal tada nebūtų nei svetimų spalvų, nei svetimų kariuomenių mūsų žemėje."

Išvada iš to pasidaro daugiau, negu naivi. Jeigu svetimų kariuomenių buvimas Lietuvoj priklausytų nei "aičiui," "oniui" ar "upui," tai, be mažiausios abejonės, Lietuvos piliečiai ir be "Draugo" tarpinkystės būtų pasirinkę vieną iš paminėtų sufikų ir senai pašalinę iš Lietuvos svetimas kariuomenes. Tačiau, kadangi tu svetimų kariuomenių buvimą Lietuvoj sudarė tam tikros politinės ir kt. aplinkybės, tad ir tam tikros aplinkybės, — politinių ir kt. santykių pakitėjimas, — tegalės jas ir pašalinti. Bergždžias pasiryžimas būtų reikalauti dabar, kad Rusai, neatsizvelgdami į militarį reikalavimą ir militarę strategiją, ištrauktų savo kariuomenes iš šių punktų, kurie jiems dabartiniu momentu būtinai reikalingi. Lietuvos valdžia to ir nereikalauja; ji reikalauja tik vieno, — kad jai leistų Rusų kariuomenių užimtose vietose įkurti civilis administracijas. To ir pakanka.

FARMERIŲ LYGA.

Lincōln, Nebr. — Čia susiorgarnizavo kooperatyvę fermerių lyga, į kurią jau įsirašė 40,000 fermerių. Didžiulis Suv. Valstijų fermerių kooperatyvas pradėjo savo darbuotę turėdamas 2 milijonų dolarių kapitalo. Šis kooperatyvas turi 1,500 skyrių, 300 elevatorių, 50 krautuvių, tris sviestinyčias ir du malūnus.

PAMESTASIS ANI PENKTOSIOS
GATVĖS.

(Apysako Apie Vyrą, Kuris "Neturės Pažįstamų Nei Danguje Nei Pragar.)

Angliškai parašė Marie Corelli.
Vertė Jonas Kerdiejūš.

Rudis Džimas buvo paprastas kalnakasys ir jis neturėjo troškimų būti kuo kitu, geresniu. Jis buvo augalotas, ilgų sanarių, nusidėvėjęs vyras, su satulės spinuliu rūdeginta oda ant veido, taip kad jis atrodė daugiau kaip mulatas, negu baltasis žmogus. Nors išties jis buvo "baltesnis," negu kuris kitas iš baltųjų. Rudis Džimas buvo doraus apsiėjimo ir pasielgimų, pavyzdis tulam kalnakasių garnizone, kur žmonės per eiles metų besiknisdami po žemę jieškojo aukso, nesulaikdami gerų pasekmių. Ten esama turtingų sluogsnų, bet ligšiol jų neatrandama.

Garnizone niekas nežinojo, iš kur Rudis Džimas buvo atėjęs, bet jis buvo pavyzdingai darbštus žmogus, ramus, pasitenkinantis, blāvus ir rimtaus būdo vyras. "Rudis," tai vardas, kuris pramintas iš priežasties jo veido spalvos, nuo ko kontrastu skyrėsi jo mėlynos akys, — akys, kurios kaip jureivio, papratusios toli žvelgti. Tas pats Rudis ir budavo savo bendrų perstatomas pasitiki ir priimti nepažįstamą žmogų, kokį nors užkydėlį iš garnizonu. Rudis Džimas susitikęs su nepažįstamuoju, vienu akimirksniu peržvelgė jį, bet nieko neklausinėjo ir nenagrinėjo iki paklydėlio sočiai nepavalgydino, o tik pasukui lėtai paklausė:

"Tai tu dvasininkas, ar ne?"

Nepažįstamasis, kaip ir pasigailejimo, meldamas, išsišiepė ir šyptelėjo. "Aš esu keliaujantis pamokslininkas," jis prisipažino, "jei tu tai turi omenyje."

"Tai taip, tą aš ir turiu omenyje. Tu kaip tik tam ir sukirtas. Kaip-gi tavo vardas?"

"Matheson — Džionas Matheson. Aš lankausi po kalnakasių garnizonus pamokslininkaudamas, šventą rasta vyrams skelbiu."

"Na, bet tu geriau nei pamokslininkauk, nei švento rašto skelbti čia nei nebandyk. Nieko tuomi nelaimėsi, čia vyrai to nepaiso. Vat, jei tu galėtum apysakų papasakoti!"

"Jei aš galėčiau?" vėl nusisypsojo misionierius. "O kokias apysakas jie mėgtų?"

Rudis Džimas šį užklausimą pasvarstė. "Na-gi, aš manau, kad meliškas apysakas," jis atsakė. "Čia apie meilę beveik nėko negirdėta, vyrai moterų draugijos ryšių truputį išsiūgė."

Matheson budamas Methodistų bažnyčios pamokslininku kad ir suprunksė, bet stengėsi nuduoti rimtu. "Gaila, kad aš meilės apysakų nežinau," jis pasiaikino.

Rudis Džimas pažvelgė į jį paniekinančiai. "Klausyk!" sušuko jis. "Tu nei nbandyk senomis paslapti-

ve pasiūrėn pramigti, kad rytoj, saulei betekant, galėčiau jį išlydėti."

Vienas po kito vyrai pasikeldami nuo kėdžių, tylėdami spaudė Matheson'ui delną. Vos tik vienas — kitas iš jaunesniųjų pasakė pašnabždomis: "Ačiu už apysakas," arba "Linkių tau laimingai pasiekti namus," arba "Linkių laimingos klotes." Niekos kit prie atsivėikimū nedemonstruota. Rudis Džimas ir, paskui jį sekdamas Matheson, išėjo į savo pasiūrę, kuri buvo pačiam garnizono pakrastyje, kur ją saulė savo spinuliais galėjo laisvai siekti. Įėjus pasiūrės vidun, Rudis prabilo:

"Na, Tamsta maldininke dabar prisėsk truputį ir pasikalbėk su manim. Per visą laiką tavo buvimo aš vis norėjau užklausti tavęs vieno klausimą. Jei tu atsakytum, tai tuomi būtų nuimta tįjimo našta."

Matheson, jausdamas jo širdingumą, simpatiskai pažūrėjo į sūdraugą.

"Viską, ką tik aš galėsiu—"

"O, tai nieko tokio ką tu galėtum," nekantriai atkirtu Rudis Džimas. "Kiek aš patyriau, tai tu nieko negali, apart valkiotis su Biblija ir papasakoti kelias apysakas. Tai ir viskas. Bet tu galėtum tik pasakyti tą, ką manai esant teisybe, nes del teisybės aš turiu gavusukį."

Ir jis pabraukė su ranka savo susidraikusius plaukus, o jo mėlynos akys prisipildė išsiūgimo išraiška.

"Matai, su manim yra šitaip," jis pradėjo aiškinti. "Aš esu nevedęs, ir kiek man yra žinoma, aš neturiu kitos sielos pasaulyje priklausančios man. Esu rastinukas, surastas ant Penktosios gatvės" prieduryje. Jis linksmi nusikvatojo. "Penktoji gatvė! Vai, — jėgu man kudiuku teko būti ant Penktosios gatvės, tai jau nuo to laiko aš daugiau neturėjau progos ten būti. Na, bet tas nelabai svarbu. Turiu tik pasakyti, kad aš visą savo gyvenimą darbavaus sunkiai po įvairias vietas ir prie įvairių darbų, bet niekuomet neteko rimtai suvyti sau guštos ir taip niekuomet nieks neatkreipė į mane jokios domos, nekreipiau ir aš. Taip ir likau vienas. Tai-gi dabar man ir galvosukis tenka," jis reiškančiai pasakė šiuos žodžius, "tu-gi, budamas dvasininku, turėdam žinoti, kaip mano galvosukį išrišus. Tu juk ten tik meldeisi su viltimi už mūsų visus, kad mes patektume savo Tėvo dangaus karalijon. Tai-gi pasakyk dabar, — kas-gi yra dangus?"

"Dvasininkas" ko nepašoko nuo kėdės, ant kurios jis sėdėjo. Toks netikėtas užklausimas! "K-kas yra dangus?" šuktelėjo jis. Vėliau prisiminęs savo stovį bandydamas nuduoti rimtumą, pradėjo aiškinti: "Dangus yra tobulingos gerybės — palaimos — ramumo — viešpatija. Dangus tai tas antras pasaulis, kurin mes po savo mirties keliausime — gražus pasaulis, kuriame

mes sutinkame tuos, kurie nylėjo mus ir kuriuos mes mylėjome."

"Sustok ant šito," Rudis Džimas, pirštą atstatęs, su laikė pamokslininką. "Sustok, nes šis tai ir yra mano galvosokis. Išitėmyk gerai: Aš niekuomet neturėjau ką mylėti ir nemylėjau, nieks ir manęs nemylėjo. Vat, štai kur mes! Tad kas-gi man per laimę keliauti dangun? Len nėra man artimų! Aš atsidsursiu tarp svetimų ir nepažįstamų."

Matheson mažos akys šisvertė. Jis atsidirė keban padėjimam, kokio niekuomet nesitikėjo. Jis visuomet buvo tikras, kad kiekvienas žmogus turi miusį, ką nors iš savo artimų — motiną, tėvą, broli, seserį, draugą, meilužę arba kudiukį, o čia štai žmogus pareiškia, kad jis neturys nei vieno pažįstamo asmens ten antrame pasaulyje! Aha. Šet ką-gi jis šitam žmogui urėtų pasakyti?

Rudis Džimas, matydamas Matheson'ą susirupinū, toliau pradėjo dėstyti savo pažiūrą. "Taip, aš atidurčiau tarp svetimų, o tu žinai koks nusiminimas ir nesmagūpas papuolus nežinomam pasaulin ir suradus nepažįstamus žmones, kurie švertę akis į tave žiuri, lyg pastebėdami, kad tu nėra reikalo ten lysti. Toliau, aš uprantu, kad dangus tai yra tik del tobulų sielų — iegriėšnų. Aš-gi, dar nesuikau savo gyvenime tokio žmogaus, nei vyro nei moters, kuris būtų tobulingas, tinkantis dangui. Aš ne, — ai jau aiškus dalykas. O neblogas aš vyras, neužmušiau kito žmogaus, nei jokiai noterei nepadariau skriaulos, vienok aš nesijaučiu buti už kitus geresniu. Tai-gi matai, kad man nėra ko stengtis patekti į dangų, nes tai būtų nemaloni vieta nurint ten artimų."

Matheson užsikosėjo su keistu kriokimu gerklėje, slėpdamas savo neramumą. "Tu perstatai dalyką labai nepaprastai," pagaliaus jis izreiškė. "Aš nemanau, kad tai priderėtų dangų išizdinti taip ypatingoje sviesoje."

(Toliau bus)

LIETUVOS MERGELE.

Mergyte jaunoji,
Rutelė žalioji,
Delko nedainuoji,
Nuliudus rymoji?

Kur man bedainuoti
Kad skirta vaitoti—
Amželi rymosiu,
Vaitosiu, dejuosiu.

Neverki mergelė,
Neverki jaunoji.
Žiurėki, sesele,
Bernelis atjoja.

Mieloji mergele,
Tu mano gėlele,
Sakyki žodelį,
Ar savo bernelį
Mylį ir mylėsi,
Už jo ištekesi?

Nemeski tėvynės,
Žemelės gimtinės,
Tada ištekesiu,
Per amžius mylėsiu
Tave bernuželi!
Tikėk dabilė!

Padainavo M. P.

*) Turima omenyje New Yorko Fifth Ave.—Vertėjas.

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir sesers:—

Su didelia atidžia dabar mes žiurime, kas darosi mūsų tėvynėje Lietuvoj. Lenkai, mūsų kaimynai, kurie nenorėjo pripažinti Lietuvos, kurie melavo kiek įmanydami, papirko kur tik galėjo laikraščius ir raštininkus, kad nužeminti lietuvių vardą, kad panaikinti jų esybę ir pasisavinti sau tą teritoriją, kurią lietuviai nuo amžių savo tėvyne vadina. Nepasisekė jiems, lietuvių kareiviai ir lietuvių diplomatai įstengė atidaryti akis, nekuriem aliantam ir nors į Kauną nedavė tiem blogo noro žmonėms sulysti.

Dabar, kada bolševikai užklupo juos ginti iš savo teritorijos, kitas lapas istorijos atsiverčia; dabar tie mūsų blogo noro kaimynai šaukia, kad lietuviai užimtų Suvalkus ir kitas vietas, iš kurių bolševikai išvai lenkus; dabar jie pripažįsta lietuvių valdžią ir gėdinasi toliau užginti, kad lietuvių nėra.

Kas bus toliau? Mes atidžiai žiurime, kas įvyks toliau. Jeigu lenkai ir savo sostinę prakištų, jeigu ir iš ten išvytų Rusijos bolševikai, tai be abejonės įvyks vėl kokios nors permainos, nes viskas nors rubežius turi. Gal paskui prisieis ir bolševikams bėgti taip, kaip dabar lenkai bėga. Tas tikrai gali atsitikti, nes tas godumas žmogaus, nežiurint kokios jis nebūtų partijos, priveda prie didžiausių nelaimių.

Kaip teks mūsų brangiai Lietuvai išgyventi tarpe dviejų besipešančių priešų, sunku mums dabar išspėti. Bet reikia tikėti, kad mūsų broliai, kurie dabar rėdo Lietuvos reikalus, pataikys kaip nors išvengti kraujo ir didelių vargų del Lietuvos. Lietuvos padėjimas dabar yra daug geresnis, negu lepkų ir daug geresnis, negu bolševikų. Tą paliudija ir laiškai iš ten atsilankusieji, kurie savo akimis matė. Jie praneša, kad Lietuvoje gyvenimas daug geresnis, negu kituose aplinkiniuose kraštuose. Lietuvoje nėra diktatorystės tokios, kokios yra Rusijoje, žmonės gyvena laisviau ir duoneles turi daugiau, negu po rusais arba lenkais gyvenanti.

Jeigu Lietuvoje dabar yra geriau, tai toliau dar pasigerins ir toli pralinks tuos kraštus, kurie dabar laikydami savo žmones po geleži-

ne disciplina dar stumdosi po karės laukus. Todėl mes, lietuviai, esam labai laimingi iš tos priežasties, kad mūsų tėvyniniai pasirupino savo valdžia pirmiausia suverti ir iš nieko kariuomenę sudaryti. Tai buvo stebuklas, kad mūsų tautą išsiurbė iš daug šimtų metų vergovės.

Kiekvienas lietuvis turi būti nepsakomai dėkingas savo tėvyniniam, kurie pasirupino Lietuvą atgaivinti. Dabar mūsų priderystė yra sukelti mūsų brolius prie geros pilietystės, prie tolesnio gynimo savo reikalų. Kiekvienas pilietis, pastojęs tarnauti lietuvių valdžioje, tegul rupinasi savo užduotį išpildyti kogeriausiais per šiuos nelaimingus metus, nežiurint art turtų, nežiurint art vargo, nes dabar, kada stiprėja Lietuvos valstybė, būtina reikalinga yra, kad piliečiai ją kurtų, tvirtintų ir prižiurėtų jos reikalus kogeriausiais.

Mes kiekvienas turime jaustis pilietiską priderystę remti savo šalį kame tik galime. Ypatingai turime atjausti savo tėvynę, atgijusią iš miego ir ją remti. Susilaikyti nuo išgamiško pasileidimo, savo liežuviu netarškim kas nepridera prieš tą, kas yra mūsų ir kas mums priguli. Rupinkimės dabar gerus įstatymus įvesti į savo šalį ir imkime juos pildyti be privertimo. Lietuva tegul bus lietuvių, tegul lietuviai ją rėdo ir jos reikalais rupinasi. Nei viena šalis negali bujoti, jeigu jos tautiečiai nepamylės jos, kaip savo namų. Lietuva gali tik tada bujoti, kada ji bus pažesta rėdyti lietuviams, žmonėm to krašto, kurie ten gimę ir ten augę, nes tik tai toki gali su visa meile delei jos dirbti, ir apie ją rupintis. Nei lenkai, nei rusai apie Lietuvos gerovę nesirupins taip, kad Lietuva bujotų; jų rūpestis bus tik iš Lietuvos jos turtą išgabenti, bet ne Lietuvai gražinti ir jos ukėsy gerove rupintis.

Todėl mūsų užduotis pabusti ir tobulinti mūsų norus, kad Lietuva būtų mūsų lietuvių. Del to mes turime kalbėti, rašyti, dirbti ir norėti. Dabar, ypatinai dabar mūsų priderystė Lietuvai savo dalį pašvesti, kad ji, budama aplinkinių priešų suspausta, galėtų laimingai atsilaikyti ir ant visados sustiprėti.

Tegul pražuva partijos tarpe mūsų, tegul gyvuoja vien geri norai del Lietuvos

labo. Daugelis mūsų brolių suvadžiūtų svetimtautiškų partijų, gatavi dabar Lietuvos šalį svetimų tvarkymui pavesti. Toki norai tegul tarpe mūsų nesikunija ir neleidžia savo šaknų į mūsų tautos narius, kurie dar nesubrendę savo tautystės dvasioje, kurie pigiai pasiduoda savo nuomonėje svetimiems gaivalam.

Kad palaikyti gerą lietuvių vystę dvasią, mėginkime budinti savo brolius visur ir kaip tik galėdami. Užrašykime geras laikraščius savo broliams ir Lietuvai ir rašykime gražius suraminimo laiškus, kad mūsų broliai nenusimintų ir neabejotų, kad visi būtų su gerais norais del savo tėvynės, kad nebūtų išdavikais ir priešininkais.

Lietuvos piliečiai pataikys nustatyti gyvenimo sąlygas visiem kogeriausiais. Kiekvienas, kas norės dirbti, gaus atsakančią sau pelną ir pragyvenimą. Lietuva nėra toki šalis, kur milijonieriai galėtų veistis ir nustelbti kitų žmonių gyvenimą, nes ten gyvenimas tvėriasi daugiau ant kooperatyviško pagrindo ir norint, kad neprivistų kapitalistų, vienintėlis budas jų išvengti, tai patiem imtis pramonės ir išdirbystės kooperatyviškų būdų ir visiem darbuotis ir vaisiais savo darbo džiaugtis. To nedarant, mes negalėtume išmėtinėti. Todėl turime budintis ir keltis iš senovės miego, dirbti ir veikti del labo Lietuvos.

Londonas, Anglijoje, suvienytų dailydžių draugijų Pild. Komitetas pareiškia, jog sekama programa žymiai sumažintų pragyvenimo kainas. Apdėjimas morikestimi viso to turto, kuris skiriama sumažinimui milijoniškos karo skolos, — tuo budu busi galima ir tautinę kreditą sugražinti normalen padėtin; atsisakymas nuo militarių ir imperialistinių siekių ir sumažinimas iki minimumo tų lėšų, kurios išieikvojama apsiginklavimui.

VAIKAS SU DVIEM GALVOM.

Norfolk, Va.—Vietos gyventojų Goodmano šeimynoje užgimė kudukis su dviem galvomis, keturiom rankom ir keturiom kojom. Tačiau tas keistas sutvėrimas gyvenimo iš viso tikrai vieną dieną. Jo gimdytojai nori jį palaidoti, o medicinos kolegija nori gauti to kudukio kunečių mokslieškiems tyrinėjimams.

DARBININKŲ ŽINIOS

Kanadai labai reikalinga 50,000 darbininkų nuvalymui javų ir kt.

New Yorko laikraščiai kas dieną sunaudoja po 9,000 eglių medžių.

Rome, Ga., murininkai gauna po \$1.50 valandai už aštuonių valandų darbo dieną.

1919 metais Suvienytose Valstijose buvo 2,374 streikai, kurie palietė su virš 4,000,000 darbininkų.

Tarptautinė murininkų unija, kurion priklauso murininkai ir tinkuotojai, turi dabar su virš 70,000 narių.

Typographical and Printing Pressmen's unijos nariams, Pittsfield, Mass., pakelta algos ant 32 nuoš.

Suvienytose Valstijose, apskritai, yra 8,000,000 svetimtautiškų darbininkų, dirbančių transportacijos ir išdirbystės įstaigose.

Keliolika Pensilvanijos valstijos šilko dirbtuvių nutarė pertraukti darbą ant dviejų savaitių, idant padaryti pastovesniu savo biznį.

Erie, Pa., mašinistai, kalviai ir kt. geležies darbininkai pradėjo uolią organizavimo kampaniją, norėdami pritraukti į savo organizaciją kiekvieną tame mieste dirbanti darbininką.

Cleveland, Ohio, lokomotivų inžinierių brolija suorganizavo ir atvėrė savo banką, kurin sudėjo \$1,000,000 kapitalo.

Detroit, Mich., elektrikieriai darbininkai susitaikė su kontraktoriais nežiurint to, kad iš šalies tam buvo kliudoma. Keliaujantiems elektrikieriams bus mokama \$1.25 valandai. Pagelbininkams gi — nuo 60—80c. valandai.

Sulig darbo inspektorių investigacijos, kurie ignoravo produkcijos skaitlines, Belgijos fabrikuose gruodžio mėn., 1919 m., dirbo 70 nuoš. darbininkų, kuomet 1913 m. tuose pačiuose fabrikuose iš viso dirbo 412,462 žmonės. Pusėje tų fabričių prieš karą dirbo mažiausia 75 nuoš. darbininkų.

Prieš 1900 m. nebuvo automobilių išdirbystės. Šiandien gi, mažų mažiausia, bent 2,000,000 varpščių. Suv. Valstijose gamina išimtinai tik automobiliams reikalingus dalykus. 1916 m. Suv. Valstijose buvo pagaminta 18,465,000,000 pustų gumų (tires), o 1917 m. — 25,840,000. 1918 m. pustų gumų išdirbystė, karo išdirbystės tarybai reikalaujant, liko su mažinta. 1919 m. pustų gumų išdirbta 4,000,000. Dabar gi, kaip apskaičiuota, kas dieną padaroma po 150,000 pustų gumų ir dar manoma, kad išdirbystę padidinti ant 50 nuoš.

MARKĖS ANT LAISKŲ Į EUROPA.

Siunčiant laišką iš Suvienytų Valstijų į Europą (išskyrus Britiškąsias salas), neužtenka uždėti 2 centų markę, kaip nekuri asmens daro. Adresuotas į Europą laiškas gali pasiekti tą, kam yra siunčiamas tik tuomet, kuomet ant jo vokų (konverto) bus užlipinta 5 centų markė. Daugelis laišku, siųstų iš Amerikos į Europą, neturi užtektinai markių ir yra prisiūsti Amerikos Raudonojo Kryžiaus Pašto Departamentui Paryžiu. Frančijoj pašto darbininkai reikalauja dvigubos sumos už tokį laišką, ant kurio nėra uždėta pakaktinai markių. Bet blogiausia tai tas, kad toks laiškas išguli vienoj vietoje po šešias savaites ir daugiau.

VAIKAI APLEIDŽIA MOKYKLAS IR JIEŠKO DARBO.

"Kas daugiau?" yra klausimas, kurį tukstančiai vaikų klausia, kuomet mokyklų duris uždaromos jiems paskutinį kartą.

Apie vienas milijonas vaikų keturioliktų ir šešioliktų metų, sako Suv. Valstijų Darbo Departamento Vaikų Biuras, apleidžia mokyklas kasmet ir eina jieškot darbo.

Knygutė "Advising Children in Their Choice of Occupation and Supervising the Working Child" Biuras aprašo kas atsitinka tiem vaikam ir duoda patarimus, kaip jie gali tinkamai pradėti gyvenimą.

Mažai vaikų gauna pagelbos nuo tėvų kaslink suradimo tinkamo darbo, nes tėvai patį nežino, kur ir kokį darbą vaikai gali rasti, arba ką vaikas tinkamiausiai gali atlikti. Tankiausia, vaikai pradeda betklišką jieškojimą, eidami į dirbtuves, krautuves, raštinyčias ir atsakydami apgarsinimus: Didesnė dalis tų vaikų kučiu gana darbus, kurie nereikalauja gabumo ir neturi ateities. Kiti visuomet maino vietas ir gale nepajiegia dirbt prie pastovaus darbo. Kiti randa darbą, kur jie fiziškai negali atlikti. Kiti vaikai apleidžia mokyklas, bet negali jieškot darbą, nes įvairių valstijų įstatymai draudžia vaikus, neturint šešiolikos metų, eiti į darbą.

Viršminėta knygelė pritaria tvėrimui kokios nors organizacijos mokykloje arba prigulint prie mokyklos, kuri parodys koki ir kur darbai randasi. Įvairiose valstijose privatiškos organizacijos užsiėmė tuom darbu, bet beveik visuomet galų gale mokyklos paėmė tą darbą po savo priežiūra. Anglijos sistema rodo, jog geriausios pasekmės pareina nuo kooperacijos su mokyklom. Su pagalba Mokyklų Darbo Suradimo Biurų vaikai pasilieka mokyklose pakol biuras randa jiems tinkamus darbus.

darbininkų dirbo 9,889, 1919 m. — 11,432, arba 16 nuoš. daugiau; algų buvo mokama 1916 m. 7,106,000 markių, 1919 m. — 46,254,000 markių, arba 551 nuoš. daugiau.

LIETUVIAI AMERIKOJ

LACONIA, N. H.
Streikas.

Čia susreikavo keli šimtai darbininkų Scott ir Williams, Inc., mezgiamųjų mašinų dirbtuvėje. Streiko priežastis yra šitokia: Scott ir Williams valdyba paleido 2 darbininku, kurie yra nariai (vienas iš jų prezidentas) International Order of Machinists unijos. Ši unija yra padariusi su Scott ir Williams valdyba sutartį, su lig kurios laike sumažėjimo darbo nei vienas darbininkas negali būti atleistas nuo darbo, bet turi but sutrumpintos darbo valandos visisiems darbininkams. Už sulaužimą minėtos sutarkies darbininkai reikalauja ne tik priėmimo atgal atleistųjų darbininkų, bet reikalauja daryti naują sutartį ir algų pakėlimo. Tačiau streiko laimėjimas yra abejotinas, nes čionai dirba daugybė fanatiškų Kanados francuzų, kurie nepriklauso priėmimo paminėtos unijos ir nei nemano priklausyti. Delto dirbtuvėje darbas eina, kaip ir ejęs.

Degučių Vargdienis.

DUQUESNE, PA.

Prakalbos ir paveikslai.
Rugpjūčio 1 d. čia buvo surengtos prakalbos, kuriuose kalbėjo p. Vaškas. Kalbėtojas pasakė gana gerą prakalbą apie reikalingumą pirkti Lietuvos laisvės paskolos bonus, kurių parduota už su virš 500 dolarių. Paskui buvo rodomi paveikslai iš Lietuvos gyvenimo.

Smagu pagaliaus pažymėti, jog vietos lietuviai yra užsiinteresavę Lietuvos pramonės dėtimi ir noriai perka Lietuvos Laisvės Paskolos bonus. Valio, Duquesno lietuviai! Pirkite po šimtą arba po tukstantį dolarių vertės bonų!

Apšvietos ir dailės choras rengia pikniką, kuris įvyks 15 d. rugpjūčio, ant Homeville farmos. Piknikas — išvažiavimas žada buti la-

Medžio išdirbystės plėtojimas Suomijoje (Finlandijoje) mums parodo sekamos skaitlinės: popieriaus išdirbystėje 1913 m. darbininkų buvo 8,058, 1919 m. — 14,939, arba 87 nuoš. daugiau; algų darbininkams buvo mokama 1913 m. 8,387,000 markių, 1919 m. 54,330,000 markių, arba 540 nuoš. daugiau. Tartokuose 1916 m.

ARMENIJA NORI GAUTI HARPOOTO RUOŽTĄ.

New Yorkas. — Dr. H. Kambourian ir Bedros Terzian įteikė prezidentui Wilsonui, varde suvienytų armenų apšvietos ir pašalpos draugijų Suv. Valstijų, memorandumą, kuriame reikalaujama, kad prie Armenijos būtų priskirtas Harpooto ruožtas ir kitos dalys, teisėtai jai priklausančios.

Harpooto ruožte, sakoma, gyvena iš viso 450,000 gyventojų, kurie sulig tautystės šiaip skirstosi: armenų 168,000, turkų — 102,000, ant vietos stovinių kurdų —

bai linksmas, todėl tikimesi, jog atvyks daug lietuvių iš visos apielinkės.

D. M.

LAWRENCE, MASS. Skleidimas komunistinės propagandos.

4 d. rugpjūčio čia buvo išmėtyta ant gatvių apielinkėje American Woolen kompanijos lapeliai, kurie, kaip kad laikraščiai praneša, veikiausiai išleisti vietos "komunistų partijos skyriaus, Lawrence," daugiausia paliečia Wm. Wood už uždarymą audinių. Lapeliai buvo įteikti teisės departamentui ir miesto maršalui Timothy J. O'Brien, kurie tikisi surasti propagandos šaltinius.

Lapeliai kviečia savo skaitytojus skelbti komunistinį susipratimą sekančiu budu: "Pagelbėkite mums šviesti, organizuoti ir prirengti darbininkų klesą Amerikoje prie ateinančios darbininkų revoliucijos po vėlu komunistinės partijos ir trečiojo internacionalo."

Toliaus skelbiama: "Rusijos darbininkai surado išėjimo kelią," kame aiškinama, jog jie tenai viską kontroliuoja, kad "minimalės algos yra skiriamos pačių darbo unijų ir laike bedarbės darbininkai gauna p. nas algas iš valstybės. Atsitikime, kuomet pritrunktų maisto, visgi darbininkai ir jų šeimynos yra pavalgdynti, kuomet čia, visako partekę parazitai — ponai Wood's mus badu marina."

Ant galo lapelis štai kokį išvedimą pranešauja: "Didžiausias pramonės krizis jau matosi kelyje. Ponas Wood panaudos jį nukirti mui jusų algų; prisisamdys daugiau kudukių, pavergdamas juos del išauginimo parazitų ir sulaužimo jusų unijų."

Dabar Lawrence policija suskato jieškoti revoliucinės propagandos skleidėjų.

Reporteris.

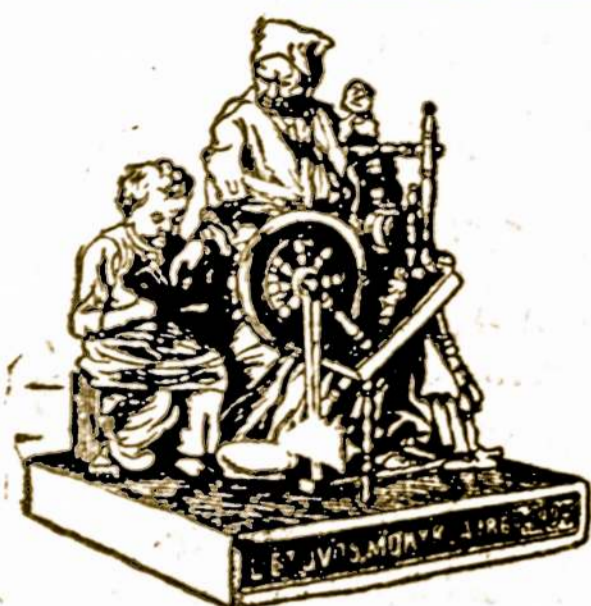
75,000, bastuolių kurdų — 20,000, kizilbašų — 80,000, nestorianų, jakobitų ir kaldėnų — 5,000. Iš esančių Harpooto ruožte 360 kaimų ir miestelių nėra nei vieno, kuris neturėtų šiokių ar kitokų armenišku žymių.

Visa Harpooto prekyba, žemdirbystė ir pramonė yra armenų rankose, sako tas memorandumas. Visi fabriškai, visos dirbtuvės, krautuves ir rinkos yra kontroliuojamos armenų. Bankieriai, advokatai, mokytojai ir kitoki profesionalai ir dailininkai išimtinai yra tik armenai.

Tukstančiai Harpooto ruožto armenų, dabar gyvenančių Egipte, Syrijoje, Mesopotamijoje, Kaukaze, Europoje ir Amerikoje, su nekantrumu laukia tos valandos, kuomet jų gimtinė bus paliusuota, kad galėtų grįžti namo su visomis savo šeimynomis.

**PIRKITE BONUS
--- BUS DUONOS.**

Apie Ivairius Daiktus

— Mama, papasakok man dar ką apie gėles, nes aš labai myliu pasiklausyti apie gamtos veikimą.

Gerai, vaikeli. Šiandien mes pakalbėsime apie gėles. Naudinga žinoti, jog gėlės, kaip ir kiti augalai ir gyvūnai, pasirenka sau vietą pritaikantį savo gyvenimui. Vienos iš jų renkasi sau vietą, kur yra sausa, kitos geriau bujoja drėgnose vietose. Tas paeina nuo augalų troškimo. Nekurie augalai turi drūtą odą ir žibančius lapus, toki neišleidžia per savo lapus tiek drėgnumo, todėl jiems tinka geriau gyventi drėgnose vietose. Juo mažiau lapai išleidžia per save drėgnumo, tuo mažiau šaknis turi į save vandens — drėgnumo sugerti. Gerai prisizūrėjus, mes atrandame augalus ir gėles vienas į kitą panašias, gyvenančias sausose vietose ir gyvenančias drėgnose vietose. Daug panašumo yra budavojime jų lapų ir štuomenėlių. Kada mes einame per sausus laukus ir prisirenkam sau gėlių, šitos gėlės taip greitai nesuvysta, bet ilgai užsilaiko, negu tos gėlės, kurias mes surenkam po šlapias ir drėgnas vietas. Jei gėlių sėklas lieka kaip nors nuneštos iš šlapio vietų į sausas, tai nors jos išdygsta, bet niekad neišauga ir į pilną savo ūgį, o tai delto, kad aplinkybės joms yra netinkamos. Taigi kartą patyrę, jog nekuri gėlės auga ir bujoja prie upių ir balų, mes niekad nesitikėsime jas atrasti ant sausų vietų. Tokiu būdu augalai ir gėlės pasidalina į rūšis: vienos iš jų auga prie vandenių, kitos auga ant sausumos, gariose pavėsiose ir panašiai.

Numanydami kokios gėlės ir kur auga, mes galime eiti ir atrasti gėles tam tikram laike. Gėlės žydi ne pagal mėnesius ar savaites, bet pagal sezonus, — kada pavasaris ankstyvesnis, tada ir gėlės aukščiau ant įvairių augalų pasirodo. Kada pavasaris pradeda švisti, visi augalai pajunta savo sezoną ir pradeda leisti savo diegus į viršų. Kartais jų diegai beidami į viršų atranda dar šaltą plūtą, per kurią sunku išlysti, todėl apsisotėja ir laukia, kol saulė arba šiltas lietus plūtą atleidžia. Kartais orui esant neatsakančiam per dienas ir savaites augalai diegai laukia patogaus laiko iš žemės išlysti. Kartą šaltai plūtai nusileidus, visi savo diegus išleidžia ir esant patogiam laikui žiedus savo išskleidžia.

Labai įdomus tas, kad nekuri gėlės žydi savo pasikirtu laiku, — vienos žydi dieną, kitos žydi naktimis, o dar kitos tik tam tikru die-

nos laiku. Vienas švedų botaniko atrado, kad nekuri gėlės pražydi ir uždaro savo bumburus paskirtam laike, taip, kad jis padarė laikrodį iš gėlių, kuris kogeriausiai rodė laiką. Nekuri gėlės žydi rytais, nekuri pradeda žydėti vakarais, bet kaip jos gali atskirti laiką vakaro nuo ryto niekas iki šiam laikui dar nežino. Vienas žydi rytais, nekuri pradeda žydėti vakarais, bet kaip jos gali atskirti laiką vakaro nuo ryto niekas iki šiam laikui dar nežino. Vienas žydi rytais, nekuri pradeda žydėti vakarais, bet kaip jos gali atskirti laiką vakaro nuo ryto niekas iki šiam laikui dar nežino.

Peteliškės nepradeda lakstyti ankščiau kaip 9 valanda ryte, todėl tos gėlės, kurios priima peteliškės, atsidaro apie 9 valandą iš ryto ir užsidaro savo žiedus apie penktą arba šestą valandą po pietų. Nekuri gėlės priima višokius vabalus, bites, peteliškės ir kandis, kurios laksto dienomis ir naktimis, todėl jos laiko savo žiedus visada atdarus, — dieną ir naktį, todėl įvairių vabalų atsilankymo. Šviesos įtaka ant gėlių padaro didelį skirtumą jų žydėjime.

Pušnyuose gėlės labai sunku atrasti, nes žiemą ir vasarą pušų spygliai neperleidžia saulės spindulių iki žemei, todėl augalai ten neauga, vien tik medžių spyglių žemė užkloja.

Beržnyuose kitaip yra. Lapai ant beržų auga iki žemei ir daro didelį pavėšį, taip, kad gėlės negali gerai bujoti. Bet beržnyuose lapai nukrinta rudenišiais ir saulė šviečia ant žemės. Pavasaryje, pirm negu lapai ant beržų atsiranda, augalai gauna savo šviesą ir pasiskubina pražydyti pirma, negu lapai ant beržų atsiranda.

Klevyuose daugiau augalų galima ant žemės rasti dėlto, kad klevų lapai taip kripuotai išaugę, jog per juos galima saulės spinduliam pereiti iki žemei ir pasiekti ant žemės augančius augalus. Ar šiaip ar taip, bet augalai, gyvenanti po medžiais skubina. Anksti pavasaryje peržydi, kad gauti daugiau saulės pirm negu medžiai apsidengia lapais. Saulės šviesa būtina reikalingas daiktas gėlėm, todėl jos ir moka savo gyvenimą prilaikyti prie savo aplinkybių.

Nemuno Sunus.

Pirkite Bonus!

Patarimai Sveikatos Užlaikymui.

ŠALTIS, KURIO NEGALI PRAŠALINTI, YRA PAVOJINGAS.

Kuomet pasaulis dar nepasveiko nuo karės žaidų, Suvienytų Valstijų Viešos Sveikatos Biuras išleido, gerame laike, persergėjimą prieš neprietelių namie, kuris kasmet ima daugiasis aukų negu karę, ir kuris dar nėra nugalėtas. Tas priešas, tai plaučių džiova.

Kas tris minutes viena ypata Suvienyose Valstijose miršta nuo plaučių džiovos. Kasmet plaučių džiova sumažina tautišką galę, atimdama tukstančius jaunų vyrų ir moterų.

Plaučių džiova nukreipia ma per tinkamą gyvenimą. Sugauta laiku, ji yra išgydoma. Iš didesnės dalies nežinėjai ir neatsargūs kenčia nuo tos baisios ligos, nes jie nežino, jog ją serga iki jau pervėlu, arba jeigu žino, kad plaučių džiova serga, jie tiki, jog taip vadinami "patent" vaistai išgydys juos, vieton geriausios medicališkos priežiūros, sveiko valgio, šviežio oro ir pailsio.

Turėdamas tautos gerovę ir sveikatą omenyje, Suv. Valstijų Viešos Sveikatos Biuras ką tik išleido knygutę "Buk Sveikas." Knygutė aprašo, kaip panaikinti plaučių džiova. Symptomai duoti lengvai ir trumpai — menkas kosėjimas, kuris tęsiasi apie mėnesį ar daugiau, silpnėjimas, karštis po pietų, naktinis prakaitavimas, kraujo ėjimas nuo plaučių." Jeigu nors vienas iš tų simptomų pas ką nors pasirodytų tuomet reikia eiti pas gydytoją.

Apart to, knygutė aprašo tinkamus budus gyvenimo, ir jeigu žmonės sektų juos, netik sulaukytų plaučių džiova, bet ir kitas ligas. Tankiai plaučių džiova prasideda su šalčiu. Jeigu pagauni šaltį ir negali jo nusikratyti, — eik pas gydytoją.

Jeigu nori gauti viršmirtą sveikatos knygutę, parašyk į U.S. Public Health Service, Washington, D. C. Jiė prisiųs jums.

NEPRIGRUSK UŽPAKALINIŲ KIEMĄ SU NAMINIAIS PAUKŠČIAIS.

* Didumas naminių paukščių skaičiaus priguli nuo to, kiek vietos randasi užpakaliniam kiemelyje ir kiek atlieka valgio nuo šeimynos, kurios duodama paukščiams. Perdidelis paukščių krovimas yra klaida. Geresnė pasekmė iš kelių vištų mažame kieme, negu iš daugelio, sako Suv. Valstijų Agrikultūros Departamentas.

Retai augink suvirš dvidešimt ar dvidešimt penkias vištas užpakaliniam kiemelyje, geriaus apie aštuonias arba dešimtis. Del dvidešimt arba dvidešimt penkių vištų reikia turėti kiemą dvidešimt penkių arba trisdešimt pėdų didumo. Kur mažiau vietos, ten reikia auginti mažiau vištų.

GERESNIS VALGIS UŽ MAŽESNĖ KAINĄ.
"Geras valgis be dides-

nių kainų," tai tikslas kurio nori pasekti Raud. Kryžiaus su savo valgio kursu, kuris duodama moterims Raudonojo Kryžiaus centre, 418 West Twenty Ninth gatvė, New Yorke.

Nesakome, jog visiškai nereikės mokėti mėsiniukui ir kepežui, bet mokėjimas neturi būt didelis.

"Aš padarau pyragėlius namie, bet vartojau net tris kiaušinius," sako dvidešimt trijų metų senumo šeimininkė, skaitydama receptą ant rašomosios lentelės virtuvėje.

"Raudonasis Kryžius mokins kaip padaryti su vienu kiaušiniu." New Yorke kiaušiniai parsiduoda po aštuonis centus už vieną ir kikeviena motina ir pati turi sumažinti kiaušinių vartojimą.

Seimininkė gali padaryti pyragėlius (muffins) su vienu kiaušiniu, arba ir be kiaušinio, bet tas sumažina maisto vertę. Jeigu nevertoji kiaušinio, tuomet pridėk du šaukštukus daugiau pieno.

Pyragėlių receptas: Vieną kiaušinių, ¼ puoduko cukraus, 3 šaukštus sviesto arba taukų, 1 puoduką pieno, 2 puodukus miltų, 2 lygius šaukštukus kepimo (baking) miltelių ir ½ šaukštuko druskos.

Tas padarys tuziną didelių pyragėlių arba šešioliką

MARGUMINAI.

Rašo Jokubynas.

122 METŲ SENAS INDIJONAS.

Ant kranto upės Grand, pietus nuo miesto Grand Junction, Colorado, gyvena (jeigu yra gyvas šiandien) seniausias žmogus Suvienyose Valstijose. Juomi yra indijonas, vadinamas Cherokee Bill, kuriam sukako lygiai 122 metai amžiaus. Jokių ligų, net ir limpančių, jis nepažįsta. Gyvena vienas savo lindyneje. Sulig jo tvirtinimo, jis gimė 6 d. Birželio, 1797 m., Mississippi upės klonyuose. Jis gerai atsimeina karę, buvusią 1812 m. ir jau buvo senas, kuomet užsidėgė civiliškoji karė, 1861 m. Kokių būdu jis gavosi į Grand Junction, kur gyvena jo giminė ir iško jis gyvena, niekam nesako. Jis tikrina, jog paeina iš giminės Cherokee, ir, jog jis visų yra vadinamas Cherokee Bill. Gyvena jis išsekusiam aplėistame šulnyje, seniaus priklausiam miestui. Kurą sau pasirenka ant geležinkelio ir miesto gatvių, Sename šulnyje jis gyvena jau nuo 1899 m., išsikęsęs jo krante olą. Vasaros laiku jis augina prie savo buveinės kelias vištas, upėje gauda žuvis ir pauplais kasa žemę, jieškodamas aukso. Iškasęs jis yra didesles kruvas juodų, nenaudingų žemių, bet vis turi viltį kada nors rasti auksą, kuris padarys jį turtingu.

TULPĖS.

Buvo laikai, kada Holandija traukė sau milžinišką

naudą iš tulpių, nes Anglija, Vokietija ir Francija, prastai sakant, kvailiojo už tulpes. Paprastai francuzai, anglai ar vokiečiai, už tulpę prastesnės rūšies mokėdavo po 5,000, o už geresnės 6,000 dolarių. Vienas holandų kaimas, vienu metu už tulpę turėjo pelno 15 milijonų dolarių. Bet laikui bėgant, užrubežinių aristokratų noras ant tulpių atsalo, ir Holandijos pelnas sumažėjo. Kada tulpės buvo užrubežiuose branginamos, Holandijos viename miestelyje buvo juokingas, o savininkui nelaimingas atsitikimas, kuomet vienas kareivis užėjęs restauracijon, atsisėdo valgyti, užsigėidė cibulių. Apsidairęs aplink, pamatė ant lango puodelyje augant tulpę, kurios šaknis lyginasi cibuliui. Tikėdamas, jog tai ištisus cibulus, prisilinęs išrovė tulpę ir ją godžiai suvalgė. Restauracijos savininkas, įėjęs į svetainę, greitai pamatė puodelyje nėsant tulpės, ir pamatęs šale kareivio, ant stalo tulpės kamblius, taip persigando, jog nespėjęs tarti žodį, puolė negyvas.

KELIONĖS APLINK ŽEMĖ.

Tolimoje praeityje apkeliamas aplink žemę buvo skaitomas jokiū būdu negalimas. Vėliaus buvo jau pripažinta galimu, tik labai ilgai užtrunkančiu. Vėlesnėje gadyneje aplink žemę apkeliaut ėmė kelias dešimtis dienų. Greičiausia žemę apkeliauo du žmonės, kurių pirmas buvo francuzas Andree Jaeger — Schmidt. Jis atliko savo kelionę aplink žemę bėgyje 39 dienų, 19 valandų, 43 minutų ir 37 sekundų. Buvo tai 1911 m. Bet 1913 m. jį pralenkė John Henry Mears, kurs aplink žemę apkeliauo greičiau už Schmidt 3 dienomis, 22 valandomis ir 37 sekundomis, keliaudamas po 587 mylias per dieną arba po 24 mylias per valandą. Tokiu būdu jis atliko kelionę 21,066 mylias ilgą, bėgyje nepilnai 36 dienų.

29 PĖDŲ ILGIO FOTOGRAFIJA.

Didžiausia kariška fotografija skaitoma paveikslą, nuimtą mušyje prie Vimi kalno. Šią fotografiją kiek padidino kapitonas Ivor Castle, idant pritaikius krutantiems paveikslams. Bet šita fotografija negali lygintis savo didumu fotografijai, padirbtai Suvienyose Valstijose vienos gelžinkelio kompanijos. Kad taip didelę fotografiją nuimti, George Lawrence specialiai padirbo aparatą 6 pėdų augštą ir 9 pėdų platų, kurį pastatė ant tiltinio vagono (flat car). Aparato maišą galima ištėsti iki 20 pėdų, o pats aparatas svėrė 1,400 svarų. Nedaug vėliau tula vokiška kompanija Drezdene parodai išstatė dar didesnę fotografiją. Buvo tai Neapolio ponorama, nuimta San Marino pilyje, ant kurios buvo matoma vezuvijus ir Capri sala. Šita fotografija buvo 30 pėdų ilga ir 5 pėdų plati. Nufotografavimui šios ponoramos, naudota stiklus 8½x11 colių ir fotografuota 6 kartus. Stiklai paskui sulipdinti į vieną paveikslą ir nuo to padirbta fotografija, turinti 14 pėdų ilgio ir 5 pėdas pločio. Numazgojimui stiklo, reikėjo trijų didelių kubilų ir 5 pėdų volo, cirkelyje išnešančio 40 pėdų. Fotografija padirbta nakties laiku (kad sekretas būtų saugesnis), bėgyje 45 minutų, o užbaigimo darbu reikėjo 8 valandų. Galiaus atiduota artistams tinkamai darbą užbaigti.

PERVEŽIMAS GLICERINOS.

Nedaugelis iš mūsų turėtų užtektinai drąsos sėdėti ant vežimo, užkrauto glicerina ir juomi važiuoti kaimo keliais. O vienok yra žmonių, kurie prie šitokio darbo prapatė ir nepaiso apie pavojų, kurs bile minutoje gali ištikti laike kelionės. Tulose vietose valstijų — Californijos, Texas ir Pennsylvanijos, kur yra naftos šaltiniai, tokius keleivius galima matyti gana tankiai. Toki ve-

žimai yra rupestingai apvaisyti tūmptais risorais, kurie saugoja vežimus nuo mažiausio susitrenkimo, ar smarkaus susikrėtimo, kas gali pagimdyti glicerinos eksploziją. Glicerina yra suleista į tam tikras špižo dudas, kurios aprūpintos yra reikalingu pistonu. Pistonas užsidega prie susitrenkimo, ir tada — eksplozija. Šitose dūdose glicerina yra po 3—4 kvortas, kurios užtenka sudraskymui, kad ir didžiausios sunkenybės.

AMERIKOS ESPERANTINŲ SUVAŽIAVIMAS.

Nuo 22 ligi 26 d. liepos, šių metų, New Yorke, N. Y., buvo Amerikos, o išdalies ir Kanados esperantinų 13-tas Kongresas — suvažiavimas. Deleгатų buvo apšėiai, arti šimto. Entuziazmas tarp jų buvo labai didelis, nes suvažiavime paaiškėjo, kad ideja tarptautinės kalbos greit šves pergalės triumfą. Net mūsų anglomaniška valdžia ir tai biuras del užrubežinių reikalų įvedė jau Esperanto kalba. Esperido.

Nuga-Tone

PILVO LIGOS.

Negromulivimas, Skelvio nemalimas, žarnų užsikimšimas, kepenų ligos, gazo pilve ir viduriuose, išputimas, suruges pilvas, blogas kvapas, pabales liežuvis vemintis tulžis, atsirauėjimas, uždegimas, gnaibimas ir tokios pat negromulivimo ligos yra paprastai palengvintos ir daug kart visai yra išgydytos per vartojimą tos puikios gyvuolės Nuga-Tone. Šita gyvuolė padaro tyrą raudoną kraują, stiprius, tvirtus nervus, ir energiskus vyrus ir moteris. Duoda jums gerą apetitą, padidina jūsų svarumą, padaro jums gerai miegoti, ir jausėtis kaip naujas žmogus. "Nuga-Tone" priduo da didesnį gyvumą, maitina visus gyvybės organus, kuomet ji yra sudėta iš aštuonių svarbių gyduolių. Tukstančiai žmonių darbar ima ir gria Nuga-Tone. Išsikirkite šitą žinutę, nusieškite į aptieką, gaukite bonką Nuga-Tone, gerkite per kelias dienas, ir jeigu jus nebusite visiškai užganėdintas, sugražinkite kas liko aptiekoriui ir atsiimkite savo pinigus.

Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago. Absolutely guaranteed. Retail price \$1.00.

(81-34)

Naujausio Išradimo Siuvama Yla.

Su šita yla galima pasitaisyti čeverykus, maišus, karpetus ir kitus didelius ir mažus pataisymus. Šita yla sutapys jums pinigų ir laiką. Ji siuva gerai, greitai ir drūčiai kaip mašina. Prie ylos randasi kamuolėlis siūlo ir 2 adatos. Kaina \$150.

DOVANA "Amer. Lietuvio" Skaitytojams.

Kas per mumis užsirašys visiems metams laikraštį "Amerikos Lietuvių" už \$2.50, tai aplaikys siuvama yla už pusę kainos. Prisiųskite iš viso \$3.25, tai aplaikysite visiems metams "Amerikos Lietuvių" ir siuvamą yla. Siunčiant pinigus, adresuokite:

S. P. TANIS & CO.,
31 E. 112-TH ST., CHICAGO, ILL.

ISRADĖJAI.

Prisiųskite man modelį arba piešinį savo išradimo išegzaminavimui. Išgygite mano išradimų knygutę vardu: "Patarimai Išradėjams," kurią DOVANAI gausit.

Marcin Labiner
Patentų Advokatas (A. C.)
15 PARK ROW, NEW YORK

Severos Gyduoles užlaiko Seimynos sveikata.

Vilurių klutys

yra paprastu atsitikimu pas vaikus ir suaugusius per vasaros karščius ir rudens pradžioje. Jos gal paeina nuo netinkamo ir nesveiko maisto, grimo ar nuo staugios oro permaitos ir kitų priežasčių.

Severa's Diarrhoea Remedy

(Severos Vaistas nuo liuosų vidurių) visomet buv išlikimas pagalbos nuo liuosų vidurių, skausmo viduriuose, žiovimo, vasarinės ligos pas vaikus ir nuo tolygių kitų klutų su viduriais. Geras ir saugus suaugusiems ir vaikams. Kaina 50 centai ir 3 centai mokesčių. Gaunamas aptiekose.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

L. G. D.

Pirmieji tautos budintojai kovotojai už teises, triušė ir aukojosi. Jie nepaisė vargo ir pavojų. Naktimis brido batus, ėjo tamsius miškus, kad neliktų pėdsako net Lietuvon šviesa — knyga ir laikraštis.

Vieni užtai mirė ant karūvų, kiti sukius retėžius vilko katorgoje, kiti puvo kalėjimuose. Jų visų buvo vienas troškimas — prikelti Lietuvą!

Lietuva prikelta! Bet po šio vargų ir priešpaučių, ji silpnutė. Padėk jai suvyrėti. Padėk jai apginti nuo bado, minties nors dvi laipsnų tukstančių našlaičių. Ji laukia, kad Amerikos lietuviai atliks savo šventą didelę pareigą ir suteiks Lietuvos Raudonam Kryžiui savo pažadėtą — \$100,000.00.

Amerikos lietuviai nestoja frontan su kardu rankose. Jiems lieka pareiga sudaryti kitos rūšies gynybos armiją. Jiems lieka dolariu dėties prieš išgelbėjimo būduolių nuo bado ir mirties.

Reikalauja pagalbos ne buržujus, — bet vargšas darbininkas ir tukstančiai našlaičių. Buržujus susirgęs gali pasišaukti gydytoją namus ir jam už patarnavimą atlyginti, — arba net ir pats reikale nuvykti pas gydytoją Paryžiu, Berlyną, ar Karaliaučiu. Bet vargšas darbininkas bei jo šeima to negali padaryti, nes tam tikslui nėra pas jį išteklių. Todėl čia ir privalo Amerikos lietuvius jo likimui pasirūpinti.

Tam tikslui ir yra įsikūrus Lietuvos Raudonasis Kryžius Amerikoje po vardu Lietuvai Gelbėti Draugija (L.G.D.).

Čion tai ir privalo visi Amerikos lietuviai sunęsti savo aukas, kad sušelpus vargan įpuolusios Lietuvos piliečius ir našlaičius. L.G.D. skyriai meldžia Jusų — subruzkit prie darbo, prie rinkimo aukų Lietuvos Raudonajam Kryžiui \$100,000.00.

Kas pirmas duoda — daugiausiai duoda, sako lietuvių priežodis, — todėl Centras L.G.D. laukia, kaip nuo savo skyrių, taip lygtinai ir nuo pavėtinio asmenis aukos Lietuvos Raudonajam Kryžiui.

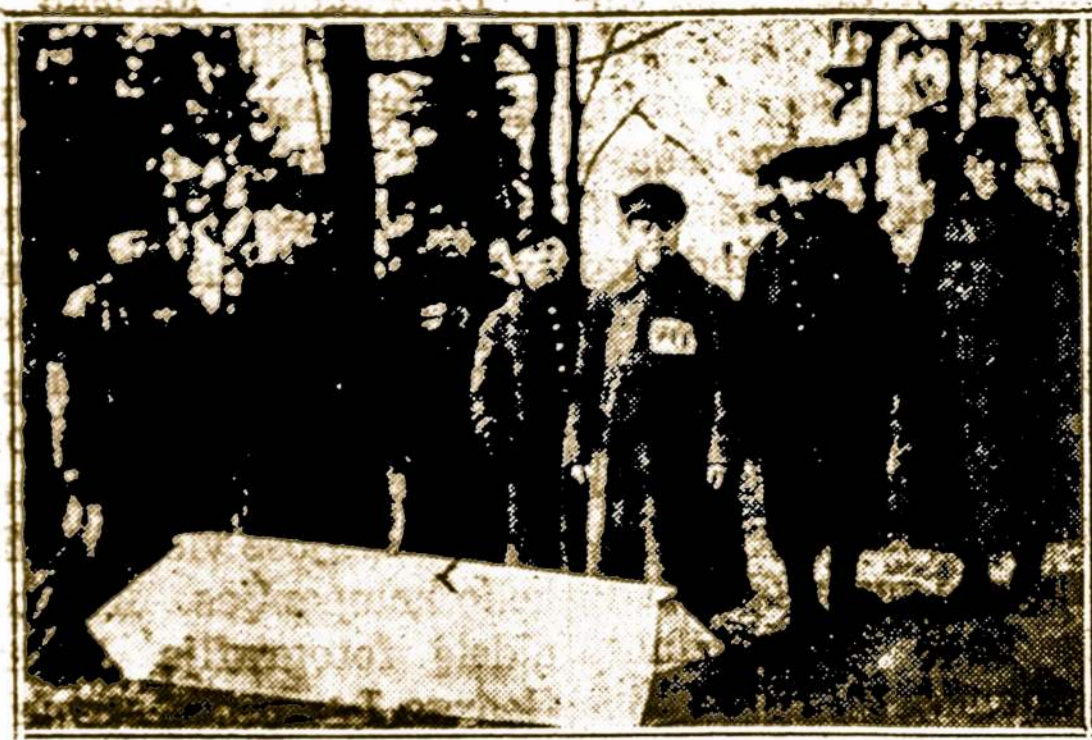
Dr. A. L. Graičunas, Centro Sekret.

Truputis apie Lietuvos esperantininkus.

Štai paskiausiame Vienos esperantininkų laikraščio "La Esperantisto" N10 yra toks raštelis: "Lietuva, Kaunas. Čia atėjo Kauno Esperantininkų Draugystė, kuri buvo labai žinoma ir veikli prieš karą. Lietuvos valdžia davė pavėstiną atidėgti mokyklose Esperanto kalbos kursus. Įvyko (14.V.) pirmas visuotinis susirinkimas ką tik susitvėrusios Lietuvos Esperantininkų Sąjungos — Litovos Esperanto Asocio. Pirmieji (Sąjungos ir Kauno Draugystės) yra p. P. Medemas.

Skaitai. — Čia susitvėrė vietinė grupė Lietuvos Esperantininkų Sąjungos iš 25 narių.

S. Naudas.

Laidotuvės mirusio belaisvio bolševiko.

Lietuvos kareiviai patys padaro jiems grabus ir palaidoja su iškilmėmis. Paveikslas nuimtas Lietuvos Filmų Bendrovės fotografo p. R. Kručo, kuris jau penktas mėnesis kaip važinėja po Lietuvą traukdamas judančius ir stovinčius paveikslus.

LAISKAI IS LIETUVOS.

Atsišaukimų - atsišaukimai.

Koks ten J. B. iš Amerikos leidžia lapelius vardu "Ką reiškia neprisigulminga Lietuva." Jis pasiremdamas savo draugų laiškais, šmeižia ir dergia visokiais budais Lietuvos valdžią, kurią vadina smetonine, klerikaline ir tt. Bet tas p. J. B. tur buti nedirbo visuomenės darbo, jei taip moka išniekinti asmenis, kurie yra užsitarnavę aukštos pagarbos. p. J. B., budamas Amerikos, ramiai sau sėdėjo, kuomet čia reikėjo apgalvoti visokias kliūtis bedirbant visuomenės darbą ir bekuriant demokratine Lietuvos valstybę. Gal p. J. B. vaikščiojo į teatrus ir koncertus, gardžiai atsigėrė ir pavalgė, o mūsų Lietuvos vargšų, lupos sukepė negėrus ir nevalgius. Ir šiaandien mes kruvinu prakaitu Lietuvos žemę taisome, savo kraują ją laistome gindami nuo priešų, o tas p. J. B. tur buti ne tik pats dar nėra pirkęs Lietuvos laisvės paskolos bono, bet ir kitus nuo to atkalbinėja, kad nepagelbėtų. Amerikos lietuviai savo dolariu Lietuvai atsisotiti ant kojų. Sugriauti kiekvienas gali, bet pastatyti tik kairurie. Tas kaltas, kas dirba. Bet tik tas niekam nenusideda, kas moko neveikia, — tingi. Tat šalin tokie išgamos! Neklausykite, Moterų Draugiją ir "Ziburio," kuri rodos dar neužgeso. Pagaliaus sutvėrėme linų verpyklų. Kaip seksis su linų verpimu, parodys ateitis. Jei tik gausime mašinas, tai, manau, seksis. Priegtam dar manoma įtaisyti gerą aliejinę ir maluną. Kaip visa tai sintautiečiams pavyks, parodys ateitis.

Motiejų Jonas.

"AMERIKOS LIETUVIO" SKAITYTOJŲ DOMAI.

Su šiuo numeriu pradeda me spausdinti "Amerikos Lietuvyje" p. J. Kerdiejaus vertimą — "Pamestasis Ant Penktosios Gatvės." Tai gana įdomus dalykėlis ir patartina kiekvienam jį perskaityti.

Taipogi neužilgo pradėsime spausdinti labai įdomų raštą vardu "Lietuvių Ypatybės," parašytą Dr. F. Puskunigio.

Apie kitus raštus, kuriuos šiomis dienomis redakcija aplaikė, bus paskelbta vėliau.

"A. L." Redakcija.

TARPTAUTINE KALBA.

Netruko praslinkti 33 metai, kuomet Esperanto kalba liko sugalvota vokiečių kilmės ruso linkvisto d-ro L. Zamenohfo, kurio pirmi rankvedžiai — rusų, lenkų, vokiečių ir francuzų kalbomis pasirodė 1887 metais. Nuo to laiko jau visam pasauliui Esperanto kalba, kaip tarptautinė, yra žinoma.

Paskutiniu laiku Šiaurės Amerikos esperantininkų susivienijimas turėjo New Yorke savo suvažiavimą. Suvažiavimą atidarė Edvardas Peisonas iš Bostono. P-lė Kora Botler iš New York pasakė įvedamąją kalbą, kuri didelį įspūdį padarė ant visų, kurie supranta reikalingumą Tarptautinės Esperanto kalbos.

Paskutiniu laiku netik, kad pradėjo dygti, kaip grybai, esperantininkų laikraščiai, rankvedžiai, bet jau tą kalbą pradeda įvesti į mokslo slaines, kaip vieną iš svarbiausių kalbų. Štai Sovietų Rusija išleido įsakymą, kad visose mokslo slainėse būtų mokinama Esperanto kalba — tas pat įvedama ir Čechoslovakijoje. Sovietų Rusijoje gelžkelių patarnautojai turės butinai ją išsimokinti.

Šiaandien Sovietų Rusija, Čechoslovakija Esperanto kalbą priėmė už tarptautinę ir ją įvedė į mokslo slaines, rytoj tai gal padarys Lietuva, Anglija, Francija, Amerika

ir kitos valstybės. Taigi tas parodo, kad tautos galų-gale pamatė, ko jų tarptautiškumui truko, ir štai, priimdamos Esperanto, kaip tarptautinę kalbą, užpildys tą trukimo spragą.

Todel geistina, kad ypač lietuviai griebtusi mokintis tarptautinės Esperanto kalbos, kuri del lietuvių yra labai lengva išsimokinti. Esperanto kalba turi tiktai 28 raides ir, su atsidėjimu lavinanties, galima su ja susipažinti ir susikalbėti esperantiškai į 3 mėnesius laiko.

Nors aš šiaandien nesu dar esperantininkas, bet aš trokštu juomi buti rytoj. Jei man nepavyks del tulų aplinkybių ją išmokti į 3 mėnesius, tai į metus laiko aš jau nereikalauisiu perkalbėtojų, tą syk pasaulis bus mano namai, o jo žmonės bus mano kaimynai!

Poaudruvietis.

MIRĖ ŽODYNŲ

REDAKTORIUS.

Springfield, Mass. — 8 d. rugpjūčio čia pasimirė Webster's New International žodyno generalis redaktorius, Frederic Sturges Allen, kuris taipogi buvo garsus advokatas ir literatiniuose rateliuose. Jis gimė Norwalk, Conn., o mokslą baigė Yale universiteto teisių mokykloje.

ANCHOR LINE

S.S. "CALABRIA"

ISPLAUKS RUGPIUŽIO 17 I HAMBURGĄ ir DANCIGĄ.

KAINA 3-ios KLASOS \$135.00 Pridedant \$5.00 "War Tax."

LOUIS KRAM Inc.

299 BROADWAY, N.Y.

Agentas yra Worcesterjyje.

AR NORI SUSISIEKTI Su Visu Pasauliu?

Jei nori, tai klausyk mūsų patarimo ir nusipirk

Vadovėlį Esperanto Kalbos

174 pusl., gražiais audeklo viršeliais, Kaina \$1.25.

Adresuok:

"AMERIKOS LIETUVIS,"

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

KIEKVIENAS LIETUVIS PRIVALO IŠKELIAUT, PASIDETI, PASIŪSTI PINIGUS I LIETUVĄ

pro plačiai žinomą virš 40 metų

LIETUVISKĄ BANKĄ NEMETH STATE BANK. 10 EAST 22-ND STR., NEW YORK CITY, N. Y.

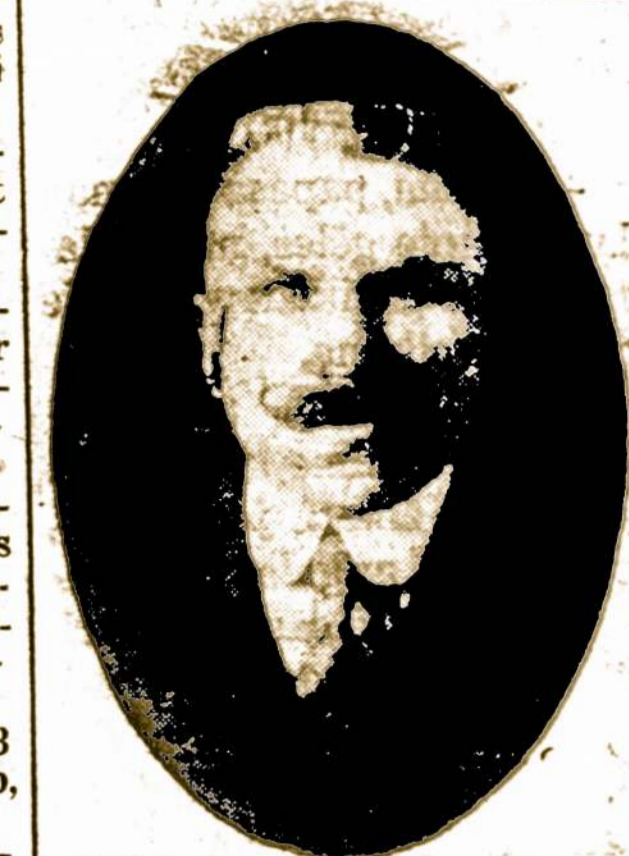
TAI YRA BANKAS KURIAME ESATE meiliai per Lietuvius, Lietuvių kalboje aptarnauti; KUR GALITE saugiai pasidėti savo pinigus ant procento; KUR GALITE pasiūsti pinigus į Lietuvą sulyg žemiausio dienos ku rso; KUR GALITE nusipirkti laivakortes ant geriausių laivų; KUR GALITE išgauti pasportus už nominalę užmokestį.

SIAURĖ, PIETUS, RYTAI IR VAKARAI.

"Leduc, Atla., Canada, gruodžio 27, 1919: Trinerio Amerikoniskas Kartaus Vyno Elixiras pagelbsti daug ukininkų šioje apylinkėje. — Mr. George Stecum." — Oak Grove, La., birželio 29, 1920: Trinerio Amerikoniskas Kartaus Vyno Elixiras yra puiki gyduolė. — Mr. Tony Prasle." — "Gowanda, N. Y., liepos 7: Kaip Jusų Kartus Vynas pagelbsti mano motinai ir man, tai yra stebėtina. Mrs. Frances Belec." — "Redlands." Calif. liepos 10, 1920: Trinerio Kartus Vynas yra puikus dalktas ir visi vertėtų jį turėti namuose. F. E. Hardlička." Tai Šiauriai, Pietūs, Rytai ir vakarai, sutarė ant nepalyginamo Trinerio Amerikonisko Kartaus Vyno Elixyro, geriausia gyduolė del negromulivimo, galvos skaudėjimo ir kitų pilvo ligų. Jusų aptiekorius arba šiaip vaistų pardavėjas turi ir kitus Trinerio vaistus sandėlyje: Trinerio Antiputrin yra labai geras del gerkles gargaliavimo ir del burnos išplovimo; Trinerio Kosulio malšintojas tuojuos pagelbsti nuo pavasario kosulių ir tt. Joseph Triner Company, 1333 — 45 So. Ashland, Ave. Chicago, Illinois.

PARSIDUODA mėsos krautuve (bucernė) ant 40 Lamartine St., su visais įtaisymais ir rakandais. Biznis gerai išdirbtas. Atsišaukit į krautuve del pilnesios informacijų. 40 LAMARTINE STREET, Worcester, Mass. (32—33)

PARSIDUODA pigiai geri 4-rių kambarių forniciai. Galima matyti bile laike. ONA VARINAITIENE, 117 Harrison st. (ant 1 lubų) (32—35)

GYDUOLĖ SKROM, KURIOS REUMATIZMAS BIJO.

Sumanyta p. F. Lipnevičiaus. P. Lipnevičius šitą sumanytą dar iš Lietuvos atsivežė. Čia jis padarė šitų gyduolių ir pagydė daugelį žmonių. Nors daug yra gyduolių plačiai garsinamų, tiem visiem garsinimam žmonės negali tikėti. Bet kada čia po akių mieste Worcesterjy daugelis pagydyta, dargi mumis pažįstamų žmonių, tai jau turi žmogus tikėti. Iš daugelio turėjusių biurią ligą reumatizmo, paduodam čia keletos žmonių vardus, pavardes ir adresus, kuriuos turime.

Padėkavoja už gyduoles šie žmonės:

- P. Surwila, 378 Millbury st., Worcester, Mass.;
- Giliai, 211 Millbury st., Worcester, Mass.;
- Chackielienė, Dorchester Street, Worcester, Mass.;
- Pulmer, 33 Ward st., Worcester, Mass.;
- p. Dambrauskas, Worcester, Mass.
- F. Kasperak, 175 Washington st., Worcester, Mass.;
- Nizolek, Millbury st., Worcester, Mass.;
- Suheckis, Boston, Mass.;
- Aišauckas, Worcester, Mass.;
- W. Leszczynskis, Worcester, Mass.;
- S. Sublis, 83 1/2 Ward st., Worcester, Mass.;
- J. Ambrozevičius, 89 Ward st., Worcester, Mass.;
- Jurgis Pradiejus, 43 Ward st., Worcester, Mass., ir kiti.

Matydami, kad žmonės pasekmingai pagydomi, mes patarėm p. Lipnevičiui pas mus šitų gyduolių palikti. Jeigu kas iš mūsų skaitytojų kankinasi su reumatizmu, galite šitų gyduolių pamėginti ir atsikratyti tos ligos. Rašykite: — "AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Ar Jusu Vidurei Suvirin Suvalgitą Maistą?

Ne tas ką suvalgotė, bet tas ką vidurei suvirin, duoda pasekme jusu kunu.

Giaras, sveikas apetitas ir tam tikras dirpimas virimo organu, bus pasekmiu po vartojimo

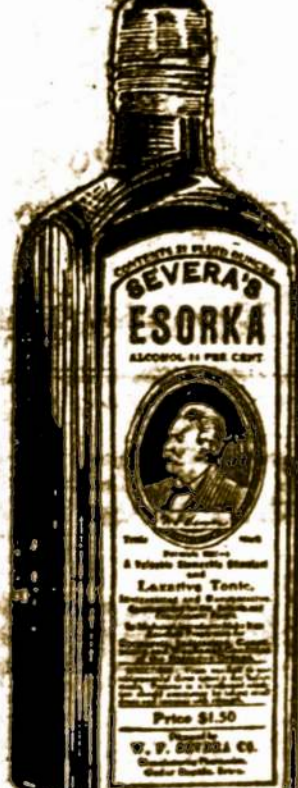
Severa Esorka

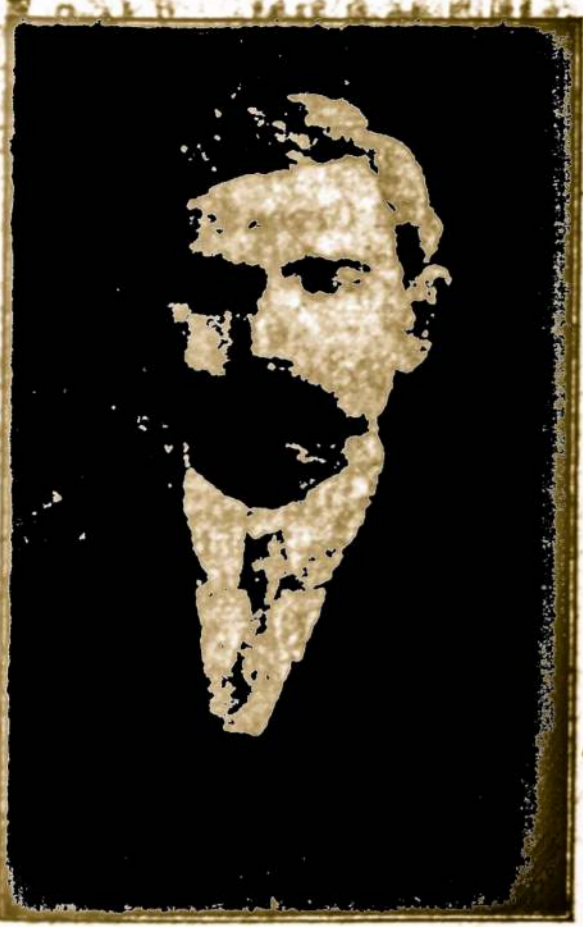
Pasekmingi vaistai del ateinančiu sveikatą ypatų. Labai rekomenduoti vaistai del nusilpnėtu ir delikatu ypatų. Tam tikras sustiprinimo vaistas del senyvu ypatu.

Kaina 75 centai į 3 centai faksa, arba \$1.50 ir 6 centai talasa.

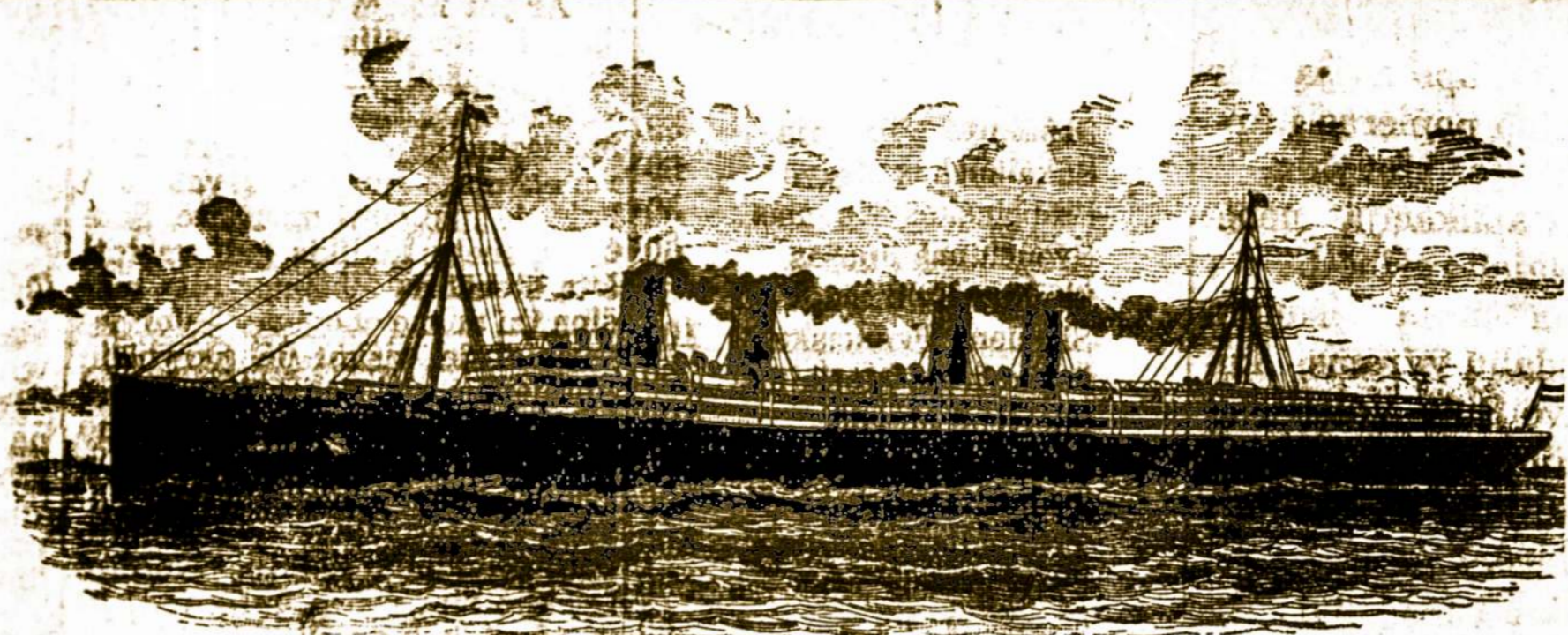
Pardavinėtas Aptekose arba rašikite iki

W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa

M. Paltanavičia.

Apie kelionę į Lietuvą

Mes geriausia patarnaujam važiuojantiems į Lietuvą.

Apie kelionę į Lietuvą.

Per nekurį laiką negalėjome gauti daugiau pasportų todėl negalėjome naujų daugiau prirengti važiuoti į Lietuvą. Šiomis dienomis vėla gavome žinę, kad pasportus vėl galėsime gauti, todėl vėla pradėsime pasportus imti ir išrengti daugiau norinčių į Lietuvą važiuoti. Meldžiam visų "Amerikos Lietuvių" skaitytojų, kurie rengiasi į Lietuvą važiuoti, kreiptis pas mus su savo kelionės reikalais. Mes jūmi patarnausime kuogeriausiai —viską padarysime kas tik reikia jums namie esantiems. Iš valios be skubini- mo, be strioko galimā viskas kuogeriausiai surėdyti ir žmogus turi geriausią sau kelionę.

Šią savaitę aš parašiau laišką į Lietuvos Atstovybę Berlynan, prašydamas jų, kad jie padarytų galimū de- lei mūsų žmonių atkeliavus- šių į Berlyną susirasti sau tolesnę kelionę į Lietuvą.

Mes visada galime taip su- taisyti, jog kaip tik žmogus pribus į Berlyną trūkiu, duoti žinia, kad Lietuvos at- stovybė pasiųstų žmogų ant stoties, kuris pasirūpintų mūsų pasažierus pasitikti ir teisingai jiems toliaus kelią parodyti. Bagažas dabar taipgi labai akyvai reikia prižiūrėti, kad su žmogumi kartu keliautų, nes kelionė vsigi dar ne tokia, kokiā ji buvo prieš karę. Lenkų juos- tai atkirtus Vokietijos Pru- sija, kelionė žmonėms supa- ralžiūdca pakol nesusitais- sys viskas geriau. Todėl rei- kia išvalios viskas kuogeriau- siai susitaisyti: kad bakšai nesilikytų, kad pasportai bu- tų gerai užvizuoti, kartą iš- važiavus, kad nereiktų turė- ti baldos.

Dabar susimąžinus pas- portams ir vietas ant laivų daugiau atliko. Todėl kas norite važiuoti galite kreip- tis pas mus, mes jūmis vietā ant laivo parūpinsim ir išlei- sim į kelionę.

Mes turime visas linijas, keliaujančias per Atlantikā ir galimė išleisti pasažierus ant kokios linijos kuris kur panorės, tik iš anksto reikia

užsisakyti šifkortę. Neku- rie priešingai Lietuvos sąvy- valdybai laikraščiai buvo pranešę, kad Lietuvoje nu- versta valdžia, tuom neku- ritos žmones sulaikė nuo važiavimo. Vienok nesulai- kė mūsų pasažierų. Šią sa- vaię mes išleidome 40 su- augusių žmonių, 16 vaikų ir 2 kudikių, visi iškeliavo lai- vu New Amsterdam į Ham- burgā. Kuogeriausiai pri- žiūrėti iki laivui, neturė- jo jokios baldos, išėmus tris mūsų pasažierus, kurie savo pasportus buvo pasiuntę vie- nam "runeriui" į Brooklyn, N. Y., kuris neturi laivakor- čių kitokių kaip tik ant francijos. Bet nabagai ap- sižiūrėjo pirma važiavimo ir ant galo atėjo pas mus šifkortes pasiūsti. Paaiškė- jo, kad juos sumūlkino vie- nas mano susiedas kriau- čius.

Niekad negali pasitikėti savo tamsiu susidu. O aš kaip tik turiu vienam šone savęs šiaučių, kitam—kriau- čių. Andai šiaučius nukal- bino kelis mano pasažierius, dabar kriaučius norėjo, bet nepasisekė. Musų žmonės labai įsitikinę tiem, kurie

greitai šnėka, bet nieko ne- pasakō; ikvaliai, kad jis šne- ka, o kartais su kalba ir uždriba. Mat, šitų trijų rankpinigiai pas "runeri" Brooklyne paliko, tai žino- ma iš to ir kriaučius šiek tiek gaus.

Jau aš kartā rašiau, kad norėdamas siūto, eik pas kriaučių; norėdamas čėve- rykū, eik pas šiaučių, bet šifkorte pas šiaučių ir kriau- čių nepirk, nes jie nieko apie tai negali pagelbėti, tiktai išvėlti iš kišeniaus kelis do- larius. Eikite pas mus tie- siog, mes esam po kaucija kožnos kompanijos ir Mas- sachusetts valstijos ir esam atsakomybėje už savo darbā. Todėl kreipkitės pas mus tiesiog, o niekad nesigrau- dinsite.

M. PALTANAVIČIA Agentas, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

JUREIVIAI SUSIRĖMĖ SU POLICIJA.

Revere, Mass. — Rugs- pjūčio 8 d. naktį tarpe polici- jos ir jureivių įvyko tikras karas, kuris tęsėsi su virš- dvi valandas. Policija nau- dojo šautuvus, automatiškus revolverius ir buozes, o ju- reiviai — akmenis, kuriuos metė į policistus, pasislėpu- sius Metropolitan Park poli- cijos stotyje. Tas karas iš- kilo delei areštavimo keletu jureivių, kurie važinėjosi ant "rough riders'ų."

Suareštuota nuo 35—50 vyrų, daugiausia jureivių. O daugelis "maištininkų" li- ko nukalta arba pažeista, kaikurie iš jų gana sunkiai.

Ant policijos stoties, sa- koma, užpuolė apie 200 ju- reivių ir pareikalavo, kad policija paleistų suareštuo- tus jų draugus. Policija ne- paklausė to reikalavimo ir prasidėjo bombardavimas akmeniais policijos stoties, kuri gerokai nukentėjo, — nebeliko nei vieno lango svei- ko ir kaikurie daiktai su- daužyta. Nežinia, kaip tas "karas" būtų pasibaigęs; jei nebutų pašaukta kareivius, kurie galų gale, su šautuvų pagalba, jureivius apgalėjo ir privertė padaryti taiką.

VENGRŲ ŽYDŲ PROTESTAS.

New Jorkas.—Atvykimas į Suviėntas Valstijas Kar- lo Huszar'o, buvusio Vengrijos premjero, iš- saukė tarpe Vengri- grijos Žydų Federacijā A- merikoje, kuri net reikala- vō, kad Suv. Valstijų valdžia nepleistų į šią šalį Karlo Huszaro ir Biūgo Petro, Huszaro politinio draugo. Nesenai suorganizuotoji žy- dų federacija birželio mėne- syj laikytam savo susirinki- me priėmė rezoliuciją, ku- rioje kaltino abudu aukščiau paminėtus asmenis už sukė- limā Vengrijoje baltōjo tēro- ro ir dalyvavimą pogromuo- se.

Karl Huszar, buv. Ven- grijos premjeras, atvykęs į Amerikā sudarymui fondū, kurie busiū naudojami par- vezimui iš Sibiro Vengrijos karo belaisvių. Jo oponentai gi sako, kad vyriausiu jo tikslu yra — sukėlimas A- merikoje simpatijos susvel- nimui taikos sąlygū, lie- čiančių bent Vengrijos kā- riuomenės sumažinimā, ir oraskynimas kėlio paskolai. Huszaro priešininkai manō, jog Vengrijos valdžia daro planus prašyti iš Suviėntų Valstijų paskolos, kad at- siekti savo tikslā — įkurti

Vengrijos karaliū, prisi- jungti Cecho-Slovakijā ir kit- tas teritorijas, pražudytas laike karo.

GENERALIS STREIKAS SAAR SKITYJ.

Paryžius. — Iškilęs Saar- klonio srityj generalis strei- kas, kaip manoma, esās tai vokiečių valdininkų darbo vaisius. To streiko pasek- mē busiū tokia, kad Franci- ja nebegausianti iš ten dau- giau anglių. Paliovė dirbė visi viešųjų įstaigū darbi- ninkai, — paštininkai, gelž- kelnių ir kt. darbininkai ir reikalavū politiniū permai- nū. Darbininkai su savo rei- kalavimais net taip nuė- ję, jog reikalaujā, kad iš Saar klonio srities būtų at- saukta francuzų kariuome- nē ir jog visi valdininkai tu- rėtų priklausyti prie tos or- ganizacijos, kurios centras esās neokupuotoj Vokietij- ų. Bet Francija žiuri į Saar bazeinā, kaip į savo teritorijā, ir, žinoma, apie tokius reikalavimus nei gir- dėti nėnori. Kad delei to generalio streiko gali kilti rimtū atsifikimū, nėra be- veik abejonės.

"RYTO" DRAUGIJOS KURSUOSE.

"Ryto" Dr. Jos Pėdagogi- sios kursai mokslo metus bai-

lina, Laska Vladas, Mamin- gė birželio 13 d. Rytdienā buvo baigusiu išleistuvės. Baigė 14 mokinių: Barisas Jonas, Čiočys Petras, Gry- bauskaitė Julė, Janušaus- kaitė Marijona, Jurkevičiu- tė Veronika, Karklytė Karo-

skaitė Marė, Maslauskaitė Anielė, Maslauskaitė Marė, Miškiniis Jonas, Stankevičiu- tė Domicelė, Stakauskaitė Zosė, Turāuskaitė Anastazi- ja. Draugijos vasariniam mokytojų kursam leidimas jau gautas.

PARSIDUODA didelis penkių pasažierių automo- bilius, geram stovyje, tik pirk ir važinėkis. Prekė la- bai žema. Kas nori tegul kreipiasi ant šio adreso: **AUTOMOBILIUS, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.**

REIKALINGA mergina del stubos darbo, pradėdant pirmutinę savaitę rugsėjo. Gera alga ir geri namai. Rei- kalingas paliudijimas iš pa- skiausios darbo vietos. Ra- šykite pas **MRS. S. KUMIN, 15 Millbury Street, Worcester, Mass. 45 SO. Lenox Street, City**

MOKSLO, LITERATūros IR DAILOS SAVAITINIS LAIKRASTIS "DIRVA"

Vedama Pirmėviškoje Tautinėje Dvasioje EINA KAS PENKTADIENIS.

Prenumerata: Amerikoje metams \$2.00, pusei metų — \$1.00 Kanadoje metams \$2.50, Kitur met. — \$3.00 Vieną numerį pažiūrėjimui siunčiam dovanai

"DIRVOJE" yra sekanti nuolatiniā skyria: Iš Lietuvių Gyvenimo — Iš Realio Gyvenimo (tikri juokai) — Nuo Redakcijos — Moksliški Straipsniai — Kitokie Straipsniai, Pasiskaitymai — Jaunimas — Vietinės Žinios

Užlaikome visokių knygų. Reikalaukite mūsų naujo knygu Katalogo. Visokius spaudos darbus atliekame gerai, gražiai ir greitai.

Tik-ka išleista žingėdžiausia knyga, kokiā lietuviai kas yra skaitė

VIENUOLYNO-KLIOSTORIAUS SLAPTYES Pilnas aprašymas slapto klostoriaus gyvenimū kunigų su vienuolėmis. Su 6 paveiksiais, 152 puslapių, kainā tiktai \$1.00. Reikalaukite, atsiųdami ir pinigūs (agen- tams duodama 50%) šiuo adresu:

"D. I. R. V. A." 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Lietuvių Garlaivių Kompanija.

Lietuviai, prisidėkite prie Lietuvos Garlai- vių Kompanijos. Lietuviams laivai yra reikalingi važinėti į svetimas šalis, vežti savo išdirbius ir parvežti reikalingus daik- tus į savo šalį. Šalis be garlaivių, kaip kunas be kojų. Visi galite suprasti, kad geriausias daiktas šaliai, turėti savo laivus. Kad kiekvienas lietuvis išgalėtų prie tos kompanijos prigulėti. Šėrai arba dalis tos kompanijos turto parsiduoda tik po 30 dol. Norėdamas buti pilnu nariu bendrovės, tu- ri paimti penkis Garlaivių Kompanijos šė- rus—dalis.

Kviečiame kiekvieną Lietuvį prisidėti prie šios pramonės ir pirkti dalis dabar. Mes pilnai įgalinti per Generališkā Agentā šėrus pardavinėti, todėl norėdami pirkti kreipkitės pas mus. Mes priėmė nuo Jus pinigūs, prisiūsime kvitas ir veikiai gau- site paliudijimus

M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

VIETOS ZINIOS

DAR SYKI

KVIECIAME.

Worcesterio lietuviu draugijos ir visi pavieniai ruoskites prie didelio ir viešo susirinkimo, kuris ivyks 6 d. rugsėjo, 1920 m., nedėlios vakare. Prie Worcesterio Lietuviu Ukėsų Pašalpinio Klubo sumanyto darbo ja prisidėjo sekančios draugijos: Šv. Liudviko, S. L. A. 57 kp., A.L.T. Sandaros kp., Birutė, ir Šv. Jurgio draugija.

Tad kurios dar nesate atsiuntusios savo atstovų, malonėkite tuojau išrinkti ir atsijusti į susirinkimą, kuris atsibus 19 d. rugpjūčio (Aug.), 1920 m., ateinančio ketvergo vakare, 96 Green St., Klubo kambariuose. Šis susirinkimas bus paskutinis, tad pasiskubinkite.

Sukruskite visi į darbą, kam tik yra brangus Lietuvos vardas ir kam rupi jos reikalai!

J. Burokas, Susinešimų rašt.

DIDELIS IŠVAŽIAVIMAS.

Pereitą subatą po pietų buvo trijų American Steel & Wire Co. dirbtuvių surengtas išvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 25,000 žmonių. Šis išvažiavimas buvo taip gražiai surengtas ir jo programa buvo tokia įvairi, jog padarytas ant susirinkusiųjų tukstančių vyrų, moterų ir vaikų įspudis pasiliks ant ilgo laiko.

Sio išvažiavimo programą išpildė trys benai, vadovaujami p. Herberto. T. Place, orkestras, švilpynių ir būbnelių korpusas, įvairūs sportai, vodevilius ir kt. Ypač vodevilius buvo kimšte prisikimšęs, kad nei pavarę laikraščių reporteriai negalėjo rasti tuščios sėdynės, idant ant valandėlės prisėsti ir pasilsėti.

"A. L." Rep.

KARŠCIAUSIA DIENA.

Karščiausia diena Worcesteryje šiemet buvo pereitą nedėdienį, kuomet pavėsyje termometras rodė 96 laipsnių šilumos, o ant saulės — 100 laipsnių. Todel tą dieną worcesteriečiai važiavo pulkais iš namų į Quinsigamond paežerį, į parkus ir kitas vietas, kur tik manoma buvo rasti tinkamą vietą pasislėpimui nuo netikėtios šilumos.

SMOLENSKO ŽYDŲ KAMPANIJA.

Worcesterio apskritį gyvena su virš 600 Smolensko gub. žydų, kurie neužilgo žadą pradėti visam apskritį kampaniją sukėlimui fondų nukentėjusių del karo Smolensko gub. pašalpai. Laikytame susirinkime išrinkta pildomasis komitetas, kurs išdirbs tos kampanijos planus.

DABOJA IR NORI PAGAUTI.

Sio miesto policija atidžiai daboja ir nori pagauti vieną, iki šiol dar nežinomą vyrą, kuris kas savaitę syki atsilanko į Worcesterį ir at-

veža iš Bostono narkotikų (svaiganančių) vaistų. Keletas savaitių tam atgal vietos policija susekė jo pėdsaką, bet iki šiol dar jo nepagavo.

SUAREŠTAVO UZSAKYMŲ RINKEJA.

Detektyvas seržantas Anderson suareštavo William H. Buckman, 41 metų amžiaus, 121 Front St., ir nugabeno į policijos stotį, kur jis liko apkaltintas už rinkimą užsakymų ir nepristatymą cukraus ir sviesto. Buckman, vaikščiodamas po namus ir rinkdamas nuo moterų užsakymus ir žinoma, pinigų, pasakojo, jog jis pristatysias joms, kiek tik jos nori, sukraus po 10 centų syruui ir sviesto po 35 centų svarui, tačiau to savo priedo neišpildė ir pinigų negražino. Moters ir vyrų, padavę užsakymus ir pinigų Buckmanui, pyko ant jo už prizado sulaužymą, tačiau nieko negalėjo padaryti, kol jis nepaėmė užsakymo nuo aukščiau paminėto detektivo.

PIKNIKAS.

Suvenytos katalikų draugijos rengia pikniką, kuris atsibus 15 d. rugpjūčio (Aug.), 1920 m., ant Lake Park, vadinamoj North Grove dalyj.

Važiuojant į aukščiau paminėtą vietą, reikia imti gal vekariai pas City Hall, kurie nuveža už vieną mokesnį į pat vietą.

Šis piknikas bus labai smagus, vieta labai daili, todėl meldžiame koskaitlingiausis atsilankyti. Visi bus patenkinti.

Komitetas.

IVAIRIOS ZINIOS.

SDALINIMAS "PERGALEJIMO" MEDALIŲ.

Aplikacijos del "Victory" medalių, kuriuos armija pradėjo išdalinti birželio 21 L, ateina į Karės Departamentą taip negreitai, jog iki labar tik 50,936 išduoti. Tas eiškia, jog tik tiek aplikacijų gauta.

Karės Departamentas buvo pasirengęs išdalinti apie 35,000 tų medalių kasdieną, ir tai imtų kokius šešius mėnesius išdalinti. Bet tik 50,000 aplikacijų gauta praeiname mėnesyje. Tokiu būlu imtų šešius metus išdalinti visiems buvusiams kareiviams po medali.

Visi aficeriai ir kareiviai turi kreiptis prie arčiausios stovyklos lagerio, stoties ar rekrutavimo ofiso del blankų, reikalaujančių "pergalėjimo" medalių. Tą galima atlikti asmeniškai arba per paštą. Jeigu per paštą, tai blankos, su nurodymais, bus prisiųstos.

Jeigu gyvenimi miestelyje, kur yra stovyklą ar rekrutavimo ofisa, nueik į vieną iš tų vietų su aplikacija ir savo originališkom paliuosavimo popierom, kur bus nutarta kokis medalis tau priguli ir kiek uždėti kovos kabukių. Jeigu bus kokių abejojimų, tai vyriausybė ištyrins.

Paliuosavimo popieros bus sugražintos ex-kareiviams, ir kvatiermeistero skyriaus stoties aficerius Phi-

ladelphijoje bus įsakytas išsiųsti aplinkantui medali.

Jeigu gyvenimi miestelyje, kur nėra armijos atstovo, turi prisiųsti aplikaciją ir paliuosavimo popieras į arčiausią armijos stovyklą.

Iteikus aplikaciją nereikia daugiau rašinėti. Iki šiam laikui išduota 17,570 medalių vyrams, kurie tarnavo Suv. Valstijose, 266 Anglijoje, 9,569 Francijoje, 3 Italijoje, 33 Rusijoje ir 118 Sibire.

Viršminėti medaliai be kovos kabučių. Su viena kovos kabute, buvo išduota 4,094 medalių su dviem — 3,169, su penkiom — 1,997, su šešiom — 149, su septynioms — 16, su aštuoniom — 3, su devyniom — 8, su dešimts — 1, su keturiolika — 1. Kovos kabučės išduotos pulkams, kurie dalyvavo didesnėse kovose.

Jeigu aficerius ar kareivis užmirstas karo lauke ar jau miręs, medalis bus pasiųstas arčiausiai giminei, kuris turi taip pat prisiųsti aplikaciją.

DEŠIMTAS PROCENTAS SAHAROS OAZOS MIEŠTELIŲ GYVENTOJŲ — AKLI.

Amerikos Raudonojo Kryžiaus medikališkas tyrinėjimas Algerijoje ir Tunisijoje parodo, jog Saharo oazoje 10% gyventojų yra akli. Francijoje yra tris akli žmonės ant kiekvieno tukstančio gyventojų.

Apžiūrėjimas taip pat parodo, jog dabartinė trachomos epidemija išsiplatino tarp jaunųjų. Miestelyj Boufarik liga serga 27% europiečių ir 56% vietos gyventojų vaikų, o Marengo miestyje 33% europiečių ir 57% vietos gyventojų. Iš 6,025 vaikų, egzaminuotų įvairiose dalyse Algerijos, 1,650 arba 24% serga trachoma. Didesniuose pusiau europiškuose, pusiau vietos gyventojų apgyventuose miesteliuose prie Viduržemio juri, dvidešimts penki iš kiekvieno tukstančio yra akli.

Dr. Edmond Sergeant, direktorius Pasteuro Institute of Algiers, vienoje mažoje kolonijoje Oran departamente rado 156 ypatas sergančias trachoma iš 236 gyventojų.

MUŠK MOTINA — IŠGYDYS KUDIŲ.

Tarp Rumunijos kaimiečių, ypatingai tarp čigonų, yra tikėjimas, jog kuomet kudikis miršta, mirtis yra pasekmė įėjimo piktos dvasios ir motinos kuną, todėl kudikio pasveikimas priguli nuo mušimo motinos (išvijimui piktos dvasios). Todel motinos muša pačios save, kuomet jų kudikis apserga.

Nesenai vienas Amerikos Raudonojo Kryžiaus gydytojas buvo pašauktas prižiūrėti čigonką. Kuomet gydytojas atėjo į jos namus, rado ją gulint ant plonos šiaudinės ragazės ant žemės. Ji sirgo plaučių uždegimu. Gydytojas patėmijo, jog jos kunas sužeistas, ir klausinėjant, per vertiką, sužinojo, jog vienas jos vaikas mirė dvi savaitės atgal.

VARDAI IR PAVARDĖS WORCESTERIO LIETUVIŲ, KURIE PIRKO IR UŽ KIEK PIRKO LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS BONU.

- Senaliutė Viktorija 50
Sakalauskas Kazys 50
Stapčinskas Simonas 50
Svenčiunas Juozas 50
Šimkus Feliksas 50
Škočienė Franciška 100
Šeškevičius Motiejus 50
Šliorienė Magdė 100
Trunca Vincas 50
Trunca Feliksas 100
Tribandis Liudvikas 100
Tareškevičia Albertas 50
Trunca Feliksa 50
Tamkus Benediktas 50
Tumosa Jurgis 50
Tamulevičius Kazys 100
Tuzonas Jonas 100
Trunce Adomas 50
Timinskaitė Vincenta 50
Trunca Vladas 50
Tamas Aleksandras 50
Tačiolis Julius 50
Tamošaitis Stasys 100
Traupis Jonas 50
Tatplis Povilas 50
Taupėnas Juozas 50
Tatulis Jonas 50
Tatulienė Ursulė 50
Tamulevičius Adolfas 50
Tamulevičius Petras 50
Tuleikis Jonas 50
Tamulevičius Martinas 100
Tumosas Bene 50
Tamulevičius Agota 100
Taupeniutė Teodora 50
Tamulevičius Br. 50
Tamulioniutė Ona 50
Tamulionis Jonas 100
Tamulevičius Bernardas 50
Tamušius Vincas 50
Urmonas Leonas 50
Ulida Juozas 100
Urbanas Vincas 50
Ulevičius Juozas 100
Urbanavičius Jonas 50
Urbanavičius Stasys 50
Uliavičius Jurgis 100
Urbanavičius Odomas 50
Valentukevičius Pranas 100
Visgirdis Antanas 100
Valiukonis Adomas 50
Venslauskas Juozas 50
Vitas Juozas 50
Volungevičius Denis 50
Valentukevičius Aleksa 100
Varanaitis Juozas 50
Vaitekaitis Jonas 100
Valkavičius Stasys 100
Vaškeliavičius Cezaras 100
Valinčius Jurgis 50
Valangiavičius Jonas 50
Vainis Juozas 50
Vieraitis Jonas M. 50
Valatka Simonas 50
Verška Adomas 50
Visockis Liudvikas 100
Visockis Bronius 100
Vainalavičius Jonas 100
Vaitekaitis Baltrus 50
Vaitkevičius Jonas 50
Vaitkus Kazys 100
Valiukonis Mykolas 50
Vitkauskas Vincas 100
Volungevičius Antanas 50
Vasgis Vincas 50
Vitkus Vaclovas 100
Venslauskaitė Amilia 50
Vaičulionis Antanas 50
Vaitkevičia Kazys 50
Vaina Vincas 100
Vaškevičius Kazys 50
Viniukė Marcelė 50
Vačiulis Juozas 50
Valentukevičia Juozas 50
Visminas Antanas 100
Vasilius Juozas 100
Visbaras Petras 50
Vitkus Antanas 50
Valentukevičius Cip. 50
Volungevičius Krisius 50
Vaičulionis Jónas 50
Valentukevičia Pranas 100
Višinskas Antanas 50
Volungevičius Liud. 50
Vaitkunas Jonas 100
Veblauskas Antanas 100
Visgirda Antanas 100
Venckunas Vincas 50
Varaska Barnašius 50
Vačiulis Antanas 50
Vaizgiržūtė Katrina 50
Zilinskas Aleks. 50
Zenaitis Juozas 50
Zalanskas Antanas 100
Žižiūnas Jonas 100
Žemaitis Kazys 50
Žemaitaitis Kazys 50
Žitkus Antanas 50
Žukevičius Antanas 100
Žukauskas Antanas 100
Zidonis Adomas 50
Žogaitė Ursulė 100
Židelkis Jeronimas 100
Žeimis Feliksas 100
Žikas Jonas 50
Zakaras Adomas 100
Žuris Kleopas 50
Žolynas Vincas 50
Zakaras Jonas 100
Žemaitaitis Juozas 100
Žitkevičienė Elzbieta 50
Zakarevičius Jonas 50
Žirgas Petras 50
Žemaitis Selemonas 50
Žemaitis Dominiukas 50
Žutkaitis Petronė 50
Žukauskas Adomas 100

MERGINOS. ATYDON! KLAUSYKITE!

Ar jus norite turėti namuose daug išsiuvinėjimų arba išsimoklyti gražiai išsiuvinėti ir uždirbti nuo 5 iki 15 dol. ant dienos išsiuvinėjant del kitų? Mes išmokysim jus apie į valandos laiką ir jus gerai mokėsime. Sepytinių metų kudikis gali vartoti šita stebėtiną mašiną. Šita mašina tai aukso obuolys. Pilni patarimai del visko: del skrybielių aptaisymo, del pagražinimo drapanų, rankinių maišukų, šokimo čeverykų del visokių staltiesių, paduškačių užvalkalų, del abrusų ir abrusukų, ir del šimto kitų reikalingų daiktų. Ne praleiskite šita progą, arba uždirbti nuo 5 iki 15 dol. ant dienos arba padailinti savo namus. Pasiųskite vieną dol. ir gaukite mašiną su pilnais patarimais persugrįžtantį paštą. Pasiškubinkite, šitokios progos ne visada atsitinka. Šita mašina yra tikrai įdomi.

UNIVERSAL DIST. CO., Dept 43, 36 Madison Sta., NEW YORK CITY.

KETURIŲ LAPŲ LAISKAI LIETUVA.

Pirmas lapas išdarytas gražiomis spalvomis, gėlėmis, paveikslais, perly ir žibantių dulkių apdarais ir turi tam tinkamas eiles: "Oi tu sakal, sakalėli," "Pas tėvus," "Sveikinu tave mylimas broli," "Sveiki, gyvi, mano gentys," "Kas pas jus girdėti," "imela mano prisiegė," "Išsilgimas mylimos prisiegos," "Sveikinu tave miela sesutė," "Ten kur saulutė sveičia," "Liudna man širdelė," "Apgailėstavi mas Lietuvos," "Pas pacią ir vaikučius." 22 laišukai geriausio rinkinio, tik \$1.00. Pasiųskite "Money Order" šiandien į

ROYAL SALES CO., Dept. 13—Box 59 — Station O, NEW YORK CITY.

SINKITĖS "AMERIKOS LIETUVYJE." VISI BIZNIERIAI GAR.

Čeverykų Krautuvė

35 GRAFTON STREET.

Dručiausių ir gražiausių čeverykų ir kaliošų, vidutinėmis kainomis galite pasipirkti tikrai mūsų krautuvėj. Pataisome senus čeverykus gražiai ir drutai.

ANTANAS J. BABEKAS, 35 Grafton Street, Worcester, Mass.

- Žakas Juozas 50
Zaleckas Juozas 50
Zinkevičius Ciprijonas 50
Zidanavičius Juozas 50
Zemaitis Pijūšas 100
Zelkus Antanas 50
Zakauskas Antanas 50
Žakas Juozas 50
Zakaras Adomas 50
Zinkevičius Mykolas 100
Zemaitis Antanas 100
Zikaras Jonas 50
Zalauckas Antanas 50
Žiogitė Ursulė 50

Iš viso pirkusiu Lietuvos laisvės Paskolos Bonus 967 ypatos už \$66,150.00.

Worcesterio Lietuvos Laisvės Pas. Komitetas

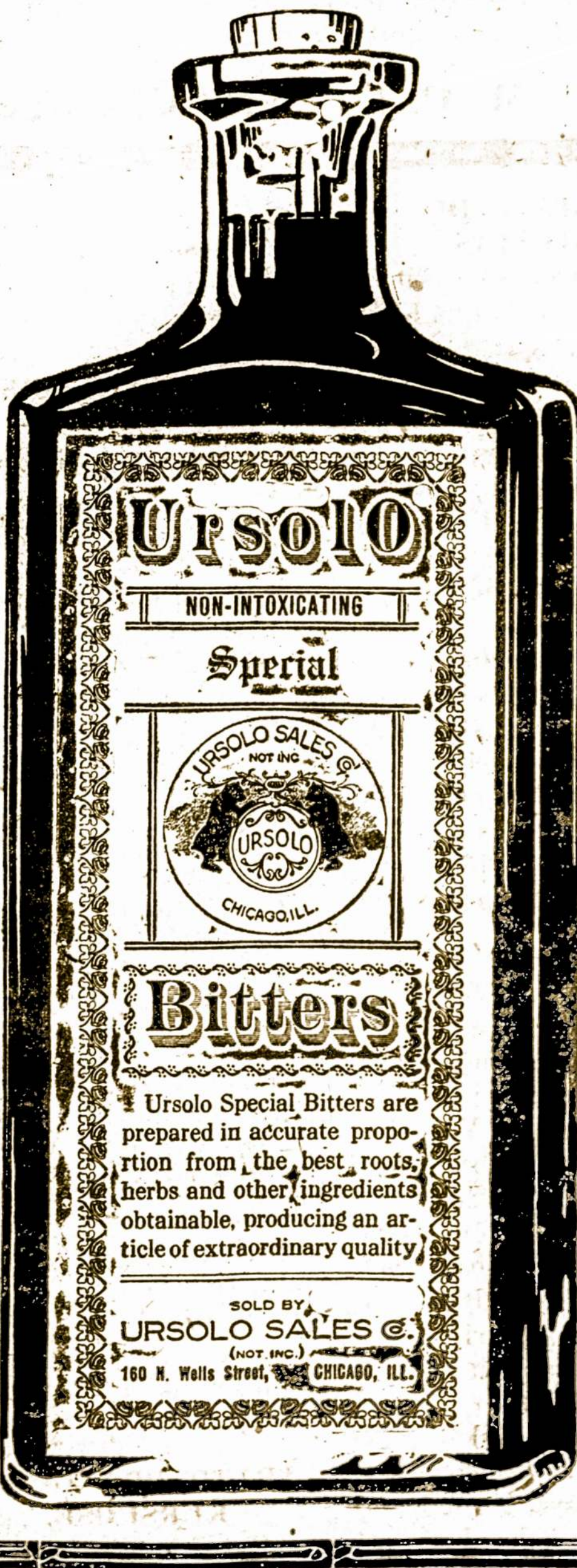

kuris prigelbi gamtai, teikt žmogui priklausanai groži. O kas gal but gražesnio už ilgt, blizgančius, svelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už čystą neniežintį galvos odą?

RUFFLES

panaikina pleiskaną! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimio: dviejų ar trijų dienų bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskaną, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik reikalingis suvilgiant galvą bus užtektinai, kad pleiskaną neatsimaujintų. Nusipirkite šiąkart RUFFLES bonkū aptiekose. Kas šios tik šė, bet jų sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Pasiškubimai pridėti prie kiekvienos bonkū. Jei negausite jų aptiekose, tai atsiųskite mums 75c. pacio markėmis, ar money order šiokiu adresu: F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Sveikata žmogaus tai didžiausias Turtas!

Ar vartojai kada Ursolo Special Bitters?

Jeigu ne, tai parsitrauk šiadien.

Štai ką rašo vienas iš daugelio mūsų Bitterio vartotojų: "Dvylika metu atgal, aš pradėjau jausti skausmą vidurių ir kas dienąėjau blogin. Pradėjau įieškoti pagelbos pas daktarus, daug pipinių man kaštavo, ir daktarai ant galo pasile man eiti ant operacijos. Norėdamas apsisaugoti operacijos ant patarimo mano prietelio, aš pradėjau vartoti Ursolo Special Bitters del vidurių su geriausiomis pasekmėmis. Ir dabar jau keli metai kaip jaučiuosi suvisu sveikas ir tvirtas."

Ursolo Special Bitters, yra geriausiai sutaisytas per geriausius specialistus puikiai sudrutina nervus, tikrai pagelbsti ligose skilvio, vidurių, žarnų, įkstu, kepenų ir širdies. Pasekmingai išvalo vidurius, prašalina gestus iš vidurių, padaro gerą apetitą, prašalina kataro atsirūgimą, skilvio surukštėjimą, galvos skaudėjimą, vemimo, nerviškumo, neuralgijos, skisto kraujo, padaro gražų raudoną kraują, taip pat vyrų, moterų ir vaikų ligose, kuri reikalauja kraujo sustiprinimui. Taigi jeigu norite buti sveiki ir tvirti, tai naudokite Ursolo Special Bitters ir Jums suteiks sveikatą.

URSOLO SPECIAL BITTERS yra labai pasekmingas. Jis išlaikė ištyrimą per daugel metų, ir tokiu būdu jis teikia save pats savo nuopelnais. Nepadarysi klaidos reikalaudamas šio bitterio, o prėkas yra labai pigios:

- 1 Didelė Bonka - \$ 1.25
6 " " - \$ 6.50
12 " " - \$12.00

Reikalaukite aptiekose, o jeigu ne gausite, tai ne imkite kitoniško bet reikalaukite tiesiog iš mūsų. Norėdami greit aplaikyti susiktykiu su užsakymu ir Money Orderį del padengimo lėšų viršui paženklintą kainą, o mes aplaikę, tuoj prisiūsim reikalaujamų gyduolių.

Siusdami užsakymus ir Money Orderius, uždeikite aiškiai savo antrašį ir adresuokit pas mus šitaip:

URSOLO SALES CO.,

160 N. Wells St., CHICAGO, ILL.

DEF. D.

Tel. Park 7761.

Dr. F. Matulaitis

17 Millbury St. Worcester Ofiso valandos: 1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M. Nedėliomis nuo 1—3 P.M.

DR. J. JONKAITIS.

175 Green St., Worcester Ofiso Hours: 9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M. 7 to 9 P.M. Telephone Cedar 2404.

DR. TESSMER, Dentist.

306 Main St. Worcester Ofiso valandos: nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val.

FRANAS LEVERIS. Dailiųjų-staliorius.

Užima Kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi. taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailiųjų, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu—15 MILLBURY ST., Telefonas 8177. Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER.

Lietuvis Advokatas.

406 Slater Bldg. Worcester, Mass.